

Súd: Krajský súd Bratislava
Spisová značka: 15Co/5/2025
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1222202521
Dátum vydania rozhodnutia: 26. 11. 2025
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Eva Mészárosová
ECLI: ECLI:SK:KSBA:2025:1222202521.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Bratislave v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Evy Mészárosovej a členov senátu JUDr. Silvie Walterovej a Mgr. Zity Leimbergerovej, v právnej veci žalobcov: X. Z. Y. O. U. W. Í. Y. B. D. Á., T. S. XX.X.XXXX, U. H. H., S. Č.. XXXX/X, X. J. Y. O. U. W. Í. Y. B. D. Á., T. S.Ň. XX.X.XXXX, U. H. H., C. Č.. XXXX/X, X. Z. Y. O. U. W. Í. Y., T. S. XX.X.XXXX, U. H. H., H. Č.. XXXX/XX, X. Z. S. B. W. V. T. Z. E., T. S. XX.X.XXXX, U. H. H., T.T. Č.. XX, všetci zastúpení ADVOKÁTI s.r.o., IČO: 36 715 638, Bratislava, Vajanského nábrežie č. 5, za ktorú koná Mgr. Ján Buocik, proti žalovanému: Slovenská kancelária poisťovateľov, IČO: 36 062 235, Bratislava, Bajkalská č. 19B, zastúpený MGA IURIS s. r. o., IČO: 47 233 028, Bratislava, Cukrová č. 14, za ktorú koná JUDr. Martin Gajarský, o náhradu nemajetkovej ujmy s príslušenstvom, na odvolanie žalobcov v 3. a 4. rade a žalovaného proti rozsudku Mestského súdu Bratislava IV zo dňa 9. februára 2024, č. k. B2-7 C 26/2022-1183, takto

rozhodol:

- I. Rozsudok Mestského súdu Bratislava IV. zo dňa 9. februára 2024, č. k. B2-7 C 26/2022-1183,
- vo výroku I. m e n í tak, že žalovaný je p o v i n n ý zaplatiť žalobkyni v 1. rade sumu 15.000,- € do troch dní od právoplatnosti tohto rozsudku a vo zvyšnej časti žalobu z a m i e t a ;
- vo výroku II., III., VII., VIII. p o t v r d z u j e ;
- vo výroku V. v časti zamietnutia nároku žalobcov v 3. a 4. rade o náhradu nemajetkovej ujmy p o t v r d z u j e a v časti nepriznania nároku žalobcovi v 4. rade na pozostalostnú úrazovú rentu z r u š u j e a v tomto rozsahu v r a c i a súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie;
- vo výroku VI. m e n í tak, že žalobkyňa v 1. rade m á voči žalovanému nárok na náhradu trov prvoinštančného a odvolacieho konania v rozsahu 100 %;
- vo výroku IX. z r u š u j e a v r a c i a súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.
- II. Žalobkyni v 2. rade p r i z n á v a nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %.
- III. Žalovanému p r i z n á v a nárok na náhradu trov odvolacieho konania voči žalobcovi v 3. rade v rozsahu 100 %.

odôvodnenie:

1.1. Súd prvej inštancie rozsudkom zo dňa 9.2.2024, č. k. B2-7 C 26/2022-1183, uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobkyni v 1. rade sumu 30.000,- € v lehote 3 dní od právoplatnosti rozsudku (výrok I.), žalobkyni v 2. rade sumu 30.000,- € v lehote 3 dní od právoplatnosti rozsudku (výrok II.), žalobcovi v 4. rade sumu 50.000,- € v lehote 3 dní od právoplatnosti rozsudku (výrok III.), konanie v časti o zaplatenie sumu 2.031,10 € a v časti uplatnenej pozostalostnej úrazovej renty od 30.7.2020 do 31.1.2024 zastavil (výrok IV.); vo zvyšku žalobu zamietol (výrok V.); žalobkyni v 1. rade priznal nárok na náhradu trov konania v rozsahu 97,60 % (výrok VI.); žalobkyni v 2. rade priznal nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu (výrok VII.); žalovanému priznal voči žalobcovi v 3. rade nárok na náhradu

trov konania v plnom rozsahu (výrok VIII.); vo vzťahu k žalobcovi v 4. rade rozhodol o trovách konania tak, že žiadna zo strán nemá na náhradu trov konania právo (výrok IX.). Súd prvej inštancie svoje rozhodnutie odôvodnil právne ustanoveniami § 11, § 13 ods. 1, ods. 2, ods. 3, § 517 ods. 2 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník (ďalej len „Občiansky zákonník“), § 4 ods. 2, § 24 ods. 2 písm. b/, ods. 3 zákona č. 381/2001 Z. z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon č. 381/2001 Z. z.“), § 145 ods. 2 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „C.s.p.“). Pokiaľ ide o vecné odôvodnenie rozhodnutia uviedol, že žalobcovia sa voči žalovanému domáhali zaplataenia nemajetkovej ujmy nasledovne: žalobkyni v 1. rade vo výške 100.000,- €, žalobkyni v 2. rade vo výške 50.000 €, žalobcovi v 3. rade vo výške 50.000,- €, žalobcovi v 4. rade vo výške 200.000,- €, spolu s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne od 15.12.2021 do zaplataenia, ako aj trov konania. Žalobu odôvodnili tým, že dňa 25.7.2020 došlo v čase okolo 14:10 hod. na ceste I/63 medzi obcami Iža a Komárno k dopravnej nehode, pri ktorej U. H. ako vodič motorového vozidla Kia Sorento s EČV: Y za prítomnosti spolujazdca N. M. viedol motorové vozidlo, idúce zo smeru Iža na Komárno, pričom sa v plnej miere nevenoval vedeniu motorového vozidla a nesledoval situáciu v cestnej premávke, neprispôsobil rýchlosť jazdy svojim schopnostiam, stavu, povahe vozovky a poveternostným podmienkam, v dôsledku čoho vozidlo viedol smerovo nestabilným spôsobom, uviedol ho do šmyku, ktorý skončil prejazdom do protismeru v čase, kedy v ňom prichádzalo osobné motorové vozidlo značky Dacia Logan s EČV: H ktoré viedol D. S.. V čase dopravnej nehody sa v motorovom vozidle nachádzala aj F. S. Y. a Z. S.. D. S. podľahol zraneniam spôsobeným pri dopravnej nehode na mieste a F. S. Y. podľahla následkom dopravnej nehody následne v nemocnici dňa 30.7.2020. Uznesením OR PZ v Komárne bolo dňa 19.10.2020 v konaní pod ČVS: ORP-396/2-VYS-KN-2020 UM, proti U. H. vznesené obvinenie pre prečin usmrtenia a ublíženia na zdraví. Na Okresnom súde Komárno bola následne podaná obžaloba aj pre prečin ohrozenia pod vplyvom návykovej látky, pričom konanie je vedené pod sp. zn. 1 T 72/2021. Z informácie poskytnutej žalovaným bolo zistené, že U. H., ktorý zaviniel dopravnú nehodu nemal uzatvorené povinné zmluvné poistenie, čím je daná pasívna vecná legitimácia žalovaného. Žalobcovia sa domáhali práva na ochranu osobnosti vo forme nemajetkovej ujmy. K narušeniu tohto práva došlo zásahom do emocionálnej sféry žalobcov protiprávnym konaním U. H.. Pri určovaní výšky nároku bolo nutné zohľadniť aj skutočnosť, že v danom prípade došlo k obzvlášť tragickej udalosti, kde jedným konaním, ku ktorému došlo obzvlášť zavrhnutia hodným spôsobom, došlo k strate dvoch životov mladých rodičov maloletého žalobcu v 4. rade, sestry a švagra žalobcu v 1. rade, dcéry a zaťa žalobcu v 2. rade a žalobcu v 3. rade. Žalobkyňa v 1. rade bola sestrou F. S. Y., ich vekový rozdiel bol 5 rokov a od útleho detstva boli nerozlučné, spoločne sa hrali, mali spoločných kamarátov, boli si navzájom oporou v škole, neskôr v pracovnom živote, ale hlavne v súkromnom živote, mohla sa na ňu kedykoľvek obrátiť. S D. S. sa spoznala, keď ho F. S. Y. priviedla domov. Hneď od začiatku sa stali niečo ako najlepší kamaráti, dokonca ich vzťah pôsobil, ako keby boli brat a sestra. Všetci traja popri sebe vyrástli, spájali ich rovnaké záujmy a výrazná občianska angažovanosť, ako aj pomoc rôznym znevýhodneným skupinám obyvateľstva. Najskôr žalobkyňa v 1. rade pôsobila v združení, ktoré založila F. S. Y. a D. S.. Spoločne organizovali rôzne aktivity a neskôr spoločne založili združenie a tiež komunitné centrum, na ktorom popri svojej práci denne aktívne spoločne pracovali. Spoločne trávili takmer každý deň, či už v dôsledku spoločných aktivít alebo v rámci svojho voľného času. Organizovali spoločne workshopy. Mali veľmi otvorený vzťah, o čom svedčí aj skutočnosť, že hneď potom, ako sa F. S. Y. a D. S. rozhodli, že si adoptujú dieťa, konzultovali to so žalobcami v 1. a 2. rade. Spoločne si adoptovali žalobcu v 4. rade a boli tými najlepšimi rodičmi. Po ich smrti sa žalobkyňa v 1. rade stala na základe rozhodnutia súdu poručníkom a žalobcu v 4. rade sa stará. Žalobkyňa v 2. rade sa rozviedla so žalobcom v 3. rade v čase, keď mala F. S. Y. 11 rokov, od tej doby ju žalobkyňa v 2. rade vychovávala samostatne. So žalobkyňou v 1. rade sa stali nerozlučnou trojicou, trávili spolu veľa času. Starala sa o žalobkyňu v 1. rade a F. S. Y. s podporou celej rodiny. Napriek tomu však bola mnohokrát na všetko sama, starala sa o dve deti, ako jednorodič fungovala v nákladnom meste, bez ohľadu na to bola vždy pre svoje deti oporou a nenahraditeľnou súčasťou ich života. Zabezpečovala im priestor pre osobný rozvoj, rast a čo najviac príležitostí. Boli pre seba každodennou oporou a stáli pri sebe v každom životnom okamihu, a to bez ohľadu na to, či sa jednalo o významné alebo banálne rozhodnutie, podporu, pomoc. Ich vzťah sa s pribúdajúcim vekom len prehľboval, bol plný dôvery a opory. Prehľbil sa o to viac, keď F. S. Y. spoznala D. S. a priviedla ho do rodiny. Žalobkyňa v 2. rade ho aj napriek neexistujúcim pokrvným prepojeniam brala ako svojho syna a neoddeliteľnú súčasť rodiny. D. S. sa mnohokrát a opakovane obracal na žalobkyňu v 2. rade so žiadosťou o pomoc. Žalobkyňa v 2. rade zároveň pomáhala žalobkyni v 1. rade F. S. Y. a D. S. s ich dobročinnými projektami, s pohostením hostí, ktorých priviedol D. S. na Slovensko počas jeho pôsobenia ako učiteľ v Rumunsku.

D. S. vždy a bez výhrad podporovala, a to aj v období, kedy pôsobil v zahraničí. Vždy mal dvere otvorené, čo vedel a aj z tohto dôvodu mnohokrát aj ostával v domácnosti žalobkyne v 2. rade. Žalobkyňa v 2. rade, obdobne ako žalobkyňa v 1. rade, boli jedny z prvých, s ktorými sa F. S. Y. a D. S. podelili s ich rozhodnutím adoptovať si dieťa. Spoločne zdieľali každý posun v tejto veci až po jeho osvojenie. Opakovane im pomáhala so starostlivosťou o dieťa, a to nielen v prípade, keď potrebovali pomoc pri ich vysokej pracovnej vyťaženosť. Od roku 2019 s nimi spolupracovala aj v ich združení Little Monkey. Po rozvode manželstva žalobkyne v 2. rade a žalobcu v 3. rade bol žalobca v 3. rade so F. S. Y. a žalobkyňou v 1. rade, aj napriek skutočnosti, že nežili v spoločnej domácnosti, v pravidelnom kontakte, či už telefonickom, e-mailovom alebo osobnom. Nakoľko žalobca v 3. rade žije posledných 10 rokov v zahraničí, osobné stretnutia sa čiastočne preformovali aj na výlety a dovolenky, kde F. S. Y. a žalobkyňa v 1. rade chodievali spoločne s D. S.. Stratu svojej milovanej dcéry a vynikajúceho zaťa vníma ako obrovskú stratu, a to bez ohľadu na skutočnosť, že v ich prítomnosti nemohol tráviť všetok možný čas. Žalobcu v 4. rade si F. S. Y. a D. S. osvojili a stal sa neoddeliteľnou súčasťou rodiny, bol to ich syn, ktorého prijali do svojej rodiny a stal sa jej nenahraditeľnou a neoddeliteľnou súčasťou. Aj napriek tomu, že k ich strate došlo v jeho nízkom veku, jeho strata je obrovská a aj napriek veľkej snahe žalobcov si so sebou bude niesť túto stratu celý svoj život. Rodina F. S. Y. a D. S. bola veľmi družná, a preto boli žalobkyne v 1., 2. rade a F. S. Y. od detstva vo veľmi blízkom a aktívnom kontakte, nielen v kruhu najbližšej rodiny, ale aj so širšou rodinou, ktorej súčasťou sa hneď od začiatku stal aj D. S.. Trávili spoločné večere, víkendy u starých rodičov, spoločné chaty, rodinné oslavy a Vianoce. Nebol týždeň, kedy by spolu neboli. Strata F. S. Y. a D. S. je pre žalobcov neopísateľná, s ktorou sa nikdy úplne nevyrovnejú. Žalobcovia pri uplatnení svojich nárokov poukázali aj na ďalšie skutočnosti hodné osobitného zreteľa. Žalobcovia si s poukazom na zákonné ustanovenia uplatnili aj úrok z omeškania, nakoľko žalovaný im odmietol poskytnúť plnenie uplatneného nároku. Podaním zo dňa 22.7.2022 si žalobca v 4. rade uplatnil aj nárok na vyplácanie pozostalostnej úrazovej renty vo výške 250,- € mesačne od 30.7.2020 do dovŕšenia plnoletosti, nárok na úhradu nákladov spojených s liečením vo výške 1.500,- €, ktoré predstavujú náklady na filiálnu terapiu a žalobkyňa v 1. rade nárok na náhradu nákladov na pohreb F. S. Y. vo výške 257,31 € a nákladov na zhotovenie pomníka vo výške 663,88 €.

1.2. Žalovaný vo vyjadrení k žalobe nesúhlasil s uplatnenými nárokmi v celom rozsahu. V súvislosti s náhradou nemajetkovej ujmy poukázal na to, že jednou zo skutočností, ktorú súdy pro rozhodovaní o náhrade nemajetkovej ujmy musia posudzovať, sú podľa ustanovenia § 13 ods. 3 Občianskeho zákonníka aj komplexné okolnosti, za ktorých k zásahu do osobnostných práv došlo. Z relácie dopravnej polície o priebehu dopravnej nehody vyplýva, že F. S. Y. v čase tragickej nehody nebola pripútaná bezpečnostným pásom. V zmysle zákona o cestnej premávke však ide o osobitnú prevenčnú povinnosť, a to z hľadiska vzniku škôd, ako aj z hľadiska ich rozsahu. F. S. Y. zavinene porušila prevenčnú povinnosť, čo bolo jednou z hlavných príčin vzniku škôd na jej zdraví s následkom smrti. Ak by túto povinnosť neporušila, tak by rozsah škody na jej zdraví bol nepochybne menší. Táto skutočnosť má byť zohľadnená aj pri posudzovaní náhrady nemajetkovej ujmy žalobcov najmä z hľadiska jej výšky. Žalovaný by nemal znášať túto nemajetkovú ujmu v plnom rozsahu, ale v rozsahu 80 %. Mal za to, že z hľadiska posúdenia závažnosti zásahu do osobnostných práv v dôsledku straty blízkej osoby je potrebné vzťah medzi zomrelou osobou a pozostalou blízkou osobou posudzovať individuálne, a to aj podľa účastníkov jednotlivých vzťahov a ich pozícií vo vzťahu. To platí aj u vzťahov v kruhu najbližšej rodiny. Poukazoval na vzťahy medzi súrodencami a tiež na skutočnosť, že žalobcovia v 1. až 3. rade neboli odkázaní na výživu zo strany F. S. Y. a jej manžela D. S., pričom jednou z funkcií vzťahov medzi najbližšími osobami je aj táto funkcia. Aj tieto skutočnosti zásadne vplyvajú na hĺbku zármutku pozostalých osôb, spôsob prežívania spôsobenej straty a intenzitu zásahu do ich osobnostných práv. Tieto skutočnosti však najmä žalobcovia v 1. až 3. rade v žalobe dostatočne nezohľadnili, a preto im tieto nároky ani nevznikli. K uplatnenému nároku na zaplatenie sumy 663,88 € ako náhrady nákladov na vyhotovenie pomníka uviedol, že tento nárok si žalobkyňa v 1. rade uplatnila aj u žalovaného, ktorý ju vyzval na riadne preukázanie uplatneného nároku, čo však neurobila. Z predložených listín nevyplýva zaplatenie ceny za zhotovenie pomníka, z predloženého výpisu nemožno ustáliť ani osobu príjemcu sumy 1.900,- €. K nároku na náhradu nákladov na pohreb uviedol, že tento žalobkyňa v 1. rade uplatnila aj u neho vo výške 888,21 €, pričom jej uhradil sumu vo výške 630,90 €, v žalobe uplatňuje len zvyšnú časť, čo predstavuje sociálnu dávku 257,31 €. Žalovaný teda nahradil žalobkyňu v 1. rade 80 % nákladov zníženú o sumu 79,67 €, čo predstavuje sociálnu dávku poskytovanú úradom práce, sociálnych vecí a rodiny. K nároku na zaplatenie sumy 1.500,- € ako náhrady liečebných nákladov za poskytnutú filiálnu terapiu uviedol, že nebola preukázaná účelnosť a nevyhnutnosť vynaloženia týchto nákladov v súvislosti s poškodením zdravia žalobcu v 4. rade, ktoré utrpel pri dopravnej nehode. Čo sa týka pozostalostnej úrazovej renty uviedol, že to, či žalobcovia v 4. rade tento nárok vznikol a v akej výške, je závislé aj

od výšky sirotského dôchodku, ktorý bol a je žalobcovi v 4. rade vyplácaný v súlade so zákonom č. 461/2003 Z. z. Žalovaný preto vyzval zástupcu žalobcu v 4. rade na predloženie rozhodnutí sociálnej poisťovne o výške týchto dávok, čo však neurobil.

1.3. Žalobcovia v replike k okolnostiam zásahu do ich osobnostných práv poukázali na závery znaleckého posudku, podľa ktorého zistené zranenia tela F. S. Y. dobre zapadajú do obrazu zranení spolujazdca sediaceho v osobnom motorovom vozidle na zadnom sedadle vľavo. Jej smrť je v príčinnej súvislosti s poraneniami, ktoré utrpela pri dopravnej nehode dňa 25.7.2020. Vzhľadom na to sa nestotožnili s argumentáciou žalovaného o porušení preventívnej povinnosti, čo mala byť jedna z hlavných príčin vzniku škôd na jej zdraví s následkom smrti. Znalecký posudok neobsahuje informáciu o tom, že v prípade neporušenia povinnosti by bol rozsah škody na zdraví nepochybne menší. Práve naopak, samotný znalecký posudok jednoznačne poukazuje na skutočnosť, že zranenia F. S. Y. sú bežné a zapadajú do obrazu pri takejto dopravnej nehode.

K závažnosti spôsobenej ujmy uviedli, že ku každému prípadu nároku na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch je potrebné pristupovať individuálne, čo vyplýva aj z rozhodovacej praxe súdov a judikatúry. Vo vzťahu k súrodeneckému vzťahu žalobcovia uviedli, že žalobkyňa v 1. rade okrem straty súrodenca a švagra, bola touto stratou postavená do pozície osoby zodpovednej za žalobcu v 4. rade, nakoľko po smrti F. S. Y. a D. S. bola Okresným súdom Bratislava V ustanovená za poručníka žalobcu v 4. rade. Vo vzťahu k vyjadreniu žalovaného k nároku na náhradu nákladov na zhotovenie pomníka F. S. Y. uviedli, že žalovanému už predložili požadované listiny. V otázke úhrady vykonanej z účtu žalobcu v 4. rade žalobkyňa v 1. rade uviedla, že bankový účet žalobcu v 4. rade je podúčtom jej účtu a k vykonaniu platby z tohto účtu došlo omylom, nakoľko platba mala byť vykonaná z účtu žalobkyne v 1. rade. Toto bolo zhojené úhradou žalobkyne v 1. rade v prospech žalobcu v 4. rade. K preukázaniu dôvodnosti liečebných nákladov predložili vyjadrenie za účelom preukázania dopadov traumy u maloletého žalobcu v 4. rade. Čo sa týka požadovaných dokladov k pozostalostnej úrazovej rente, opakovane predkladali žalovanému rozhodnutia sociálnej poisťovne, ktorými disponovali.

1.4. Žalovaný v duplike uviedol, že nespochybnuje, že k smrti F. S. Y. došlo v dôsledku poškodenia zdravia pri predmetnej dopravnej nehode. Z dostupných informácií je však zrejmé, že zosnulá bezprostredne pred ňou porušovala preventívnu povinnosť podľa zákona č. 8/2009 Z. z. Zo žiadnych skutočností uvádzaných žalobcami nevyplýva, že porušenie tejto povinnosti nemalo vplyv na rozsah jej vzniknutej škody na zdraví. Spoluzavinenie F. S. Y. konštatoval aj Okresný súd Komárno v rozsudku sp. zn. 1 T 72/2021, zo dňa 31.3.2022, keď uviedol, že poisťovňa postupovala správne, keď odrátala 20 % zo žiadanej sumy, nakoľko nebhá poškodená mala určitú spoluvinu na následku, keďže v čase dopravnej nehody nebola pripútaná bezpečnostným pásom. V ostatnom zotrval na skutočnostiach uvedených vo vyjadrení k žalobe.

1.5.1. Súd prvej inštancie vykonal dokazovanie oboznámením sa s obsahom listinných dôkazov založených v spise, výsluchom žalobcov v 1. a 2. rade, svedkov a zistil, že dňa 25.7.2020 došlo v čase okolo 14:10 hod. na ceste I/63 medzi obcami Iža a Komárno k dopravnej nehode, pri ktorej U. H. ako vodič motorového vozidla Kia Sorento s EČV: Y za prítomnosti spolujazdca N. M., viedol motorové vozidlo idúce zo smeru Iža na Komárno, pričom sa v plnej miere nevenoval vedeniu motorového vozidla a nesledoval situáciu v cestnej premávke, neprispôsobil rýchlosť jazdy svojim schopnostiam, stavu, povahe vozovky a poveternostným podmienkam, v dôsledku čoho vozidlo viedol smerovo nestabilným spôsobom, uviedol ho do šmyku, ktorý skončil prejazdom do protismeru v čase, kedy v ňom prichádzalo osobné motorové vozidlo značky Dacia Logan s EČV: H ktoré viedol D. S.. V čase dopravnej nehody sa v motorovom vozidle nachádzala aj F. S. Y. a Z. S.. D. S. podľahol zraneniam spôsobeným pri dopravnej nehode na mieste a F. S. Y. podľašla následkom dopravnej nehody následne v nemocnici dňa 30.7.2020. Rozsudkom Okresného súdu Komárno č. k. 1 T 72/2021-1123, zo dňa 31.3.2022, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 20.4.2022 čo do viny a trestu a dňa 30.11.2022 v časti náhrady škody, bol obžalovaný U. H. uznaný vinným z trestného činu usmrtienia podľa § 149 ods. 1, ods. 2 písm. a), ods. 4, ods. 5 Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. h) Trestného zákona a prečin ohrozenia pod vplyvom návykovej látky podľa § 289 ods. 3 písm. c) Trestného zákona a bol zaviazaný k náhrade škody mal. poškodenému Z. S. vo výške 2.355,36 € a tiež náhrade nemajetkovej ujmy v peniazoch vo výške 30.000,- €. Poškodených so svojimi nárokmi na náhradu škody - nemajetkovej ujmy v peniazoch, odkázal na civilný proces. Z odôvodnenia rozsudku vyplýva, že obžalovaný viedol motorové vozidlo pod vplyvom toxikologicky významných látok - psychostimulantov, a to metamfetamínu, amfetamínu a tramadolu, čo malo za následok, že vozidlo nemohol viesť tak, aby neohrozil seba a iných účastníkov cestnej premávky.

V odôvodnení rozsudku súd vyjadril názor, že poisťovňa správne postupovala, keď odrátala 20 % zo žiadanej sumy náhrady

nákladov spojených s pohrebom F. S. Y., nakoľko nebohá poškodená má určitú spoluvinu na následku, keďže v čase dopravnej nehody nebola pripútaná bezpečnostným pásom. Zo sobášneho listu zo dňa 23.8.2008 vyplýva, že v knihe manželstiev matričného úradu H. je vo zväzku XX, ročník XXXX, na strane XXX, pod por. č. XXX, zapísané manželstvo D. S. a F. S. Y.. Z rodných listov vyplýva, že F. S. Y. a Z. Y. (žalobkyňa v 1. rade) sú sestry, ich rodičmi sú žalobkyňa v 2. rade a žalobca v 3. rade, rodičmi žalobcu v 4. rade sú D. S. a F. S. Y..

Z komunikácie medzi právnym zástupcom žalobcov a žalovaným vyplýva, že motorové vozidlo s EČV: Y ku dňu dopravnej nehody, t. j. 25.7.2020, nebolo poistené povinným zmluvným poistením. Listom zo dňa 18.11.2021 si žalobcovia uplatnili voči žalovanému nárok na náhradu škody. Okresný súd Bratislava V uznesením č. k. 20 P 190/2020-65, zo dňa 22.9.2020, ustanovil maloletému Z. S. za poručníka Z. Y., ktorej uložil povinnosť vykonávať osobnú starostlivosť o maloletého, zastupovať ho a spravovať jeho majetok. Predmetné uznesenie nadobudlo právoplatnosť dňa 30.9.2020. Z prepúšťacej správy Nemocnice Z. Y., s.r.o. zo dňa 31.8.2020 vyplýva, že žalobca v 4. rade bol po dopravnej nehode hospitalizovaný od 25.7.2020 do 26.7.2020. Občianske združenie Fascinujúce deti faktúrou č. XXXXXXX, zo dňa 20.12.2021 na sumu 1.500,- € fakturovalo žalobkyňu v 1. rade za poskytnutie terapeutických intervencií dieťaťu individuálne v počte 20 stretnutí v sume 700,- € a za poskytnutie terapeutických intervencií dieťaťu s jeho vzťahovou osobou v počte 20 stretnutí vo výške 800,- €. Z výpisu z účtu žalobcu v 4. rade vyplýva, že suma 1.500,- € bola uhradená prevodom dňa 15.1.2022. Z cenovej ponuky R. K. zo dňa 8.12.2021 vyplýva cena za vyhotovenie pomníka vo výške 4.260,- €. Z výpisu z účtu žalobcu v 4. rade vyplýva, že dňa 15.3.2022 bola uhradená suma 1.900,- € ako záloha za náhrobný kameň. Z pokladničného dokladu vyplýva, že dňa 7.8.2020 bola spoločnosti Marianum - Pohrebništvo mesta Bratislavy uhradená suma 167,58 € podľa objednávky č. XXPO/XXXX za pohrebné, kremačné a ostatné služby a tovary. Z pokladničného dokladu zo dňa 6.8.2020 vyplýva, že spoločnosti Solamen s.r.o. bola uhradená suma 720,- € podľa faktúry č. 143, za pohrebné služby. Žalovaný listom zo dňa 23.12.2021 oznámil žalobcom, že im bude poukázaná náhrada škody za náklady spojené s pohrebom vo výške 630,90 €. Z výpočtu vyplýva, že z celkovej sumy pohrebných nákladov vo výške 888,21 € žalovaný odpočítal spoluvinu poškodenej v rozsahu 20 %, čo predstavuje 177,64 € a sumu 79,67 €, ktorá predstavuje príspevok na pohreb z Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Bratislava. Žalovaný listom zo dňa 6.3.2023 oznámil žalobcom, že im bude poukázaná náhrada škody za náklady spojené s pohrebom - pomník vo výške 531,10 €. Z výpočtu vyplýva, že z celkovej sumy pohrebných nákladov vo výške 663,88 € žalovaný odpočítal spoluvinu poškodenej v rozsahu 20 %, čo predstavuje 132,78 €. Žalovaný listom zo dňa 6.3.2023 oznámil žalobcom, že im bude poukázaná náhrada škody za náklady spojené s liečením - náklady na filiálnu terapiu vo výške 1.500,- €. Žalovaný listom zo dňa 4.7.2023 oznámil žalobcom, že im bude poukázaná náhrada škody za pozostalostnú úrazovú rentu - ušlú výživu vo výške 9.056,42 € (doplatok od 25.7.2020 do 24.7.2023) a vo výške 250,- € (od 25.7.2023 do 24.8.2023). Rozhodnutím Sociálnej poisťovne, ústredie č. XXX XXX XXXX 0, zo dňa 20.4.2021 bol žalobcovi v 4. rade priznaný sirotsky dôchodok v sume 260,90 €, ktorý bol zároveň od 1.1.2021 zvýšený na sumu 267,70 €, a to z dôvodu smrti otca, D. S.. Rozhodnutím Sociálnej poisťovne, ústredie č. XXX XXX XXXX 0, zo dňa 22.4.2021, bol žalobcovi v 4. rade priznaný sirotsky dôchodok v sume 283,40 €, ktorý bol zároveň od 1.1.2021 zvýšený na sumu 290,80 €, a to z dôvodu smrti matky, F. S. Y.. Tieto sumy sú poukazované na účet žalobcu v 4. rade.

1.5.2. Súd prvej inštancie v konaní vypočul žalobkyne v 1. a 2. rade a svedka G. Y., partnera žalobkyne v 1. rade, ktorí sa vyjadrili ku skutočnostiam, týkajúcim sa naplnenia podmienok nároku na náhradu nemajetkovej ujmy. Obsah ich výpovedí popísal v bode 7. odôvodnenia svojho rozhodnutia.

1.6. Súd prvej inštancie konštatoval, že žalobcovia zobrali žalobu späť v časti 1.500,- € titulom náhrady nákladov za filiálnu terapiu, v časti o zaplatenie sumy 531,10 € titulom náhrady nákladov za zhotovenie pomníka, ako aj v časti uhradenej pozostalostnej úrazovej renty za obdobie od 25.7.2020 do 31.8.2023, preto konanie v tejto časti zastavil.

1.7. Predmetom konania zostali nároky žalobcov na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch spolu s úrokom z omeškania, hradenie pozostalostnej úrazovej renty žalobcovi v 4. rade do času, kým nie je schopný samostatne sa živiť, ako aj náhrada krátených nákladov na zhotovenie pomníka a nákladov na pohreb.

1.8. Súd prvej inštancie v otázke pasívnej vecnej legitímácie dospel k záveru, že táto daná je. Konštatoval, že z vykonaného dokazovania vyplynulo, že motorové vozidlo, ktoré viedol U. H., EČV: Y ku dňu dopravnej nehody, t. j. 25.7.2020 nebolo poistené povinným zmluvným poistením. Žalobcom svedčí právo podľa § 24 ods. 3 zákona č. 381/2001 Z. z. na uplatnenie nároku na náhradu škody proti žalovanému.

1.9. Súd prvej inštancie nárok žalobcov považuje za čiastočne dôvodný, a to v časti náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch. Uviedol, že podmienkou priznania náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch v závislosti od individuálnych okolností daného prípadu, je existencia závažnej ujmy. Za závažnú ujmu treba považovať ujmu, ktorú fyzická osoba vzhľadom na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo, intenzitu zásahu, jeho trvanie alebo dopad a dôsledky, považuje za ujmu značnú. Pritom však nie sú rozhodujúce jej subjektívne pocity, ale objektívne hľadisko, teda to, či by predmetnú ujmu takto v danom mieste a čase (v tej istej situácii, prípadne spoločenskom postavení a pod.) vnímala aj každá iná fyzická osoba. Pre určenie výšky primeraného finančného zadosťučinenia sú stanovené dve kritériá, a to závažnosť vzniknutej ujmy a okolnosti, za ktorých došlo k neoprávnenému zásahu. Súd prvej inštancie ďalej uviedol, že ochrana osobnosti podľa § 11 a nasl. Občianskeho zákonníka predstavuje tzv. generálnu klauzulu ochrany osobnosti a predstavuje právny základ pre priznanie náhrady nemajetkovej ujmy spôsobenej zásahom do osobnostných práv, pričom v sebe zahŕňa ochranu života a zdravia, ponímajúc telesnú a psychickú integritu, ako aj ochranu práva na súkromie, ponímajúc širokú oblasť súkromného a rodinného života, ktorá je spojená s právom jednotlivca žiť v spoločnosti jeho najbližších. Ustanovenie § 11 Občianskeho zákonníka pritom zaručuje každému človeku právo na ochranu viacerých zložiek osobnosti, ktoré sú v citovanom ustanovení zoradené za sebou bez vytvorenia zreteľného vzťahu hierarchie medzi nimi, potom je logické, že aj práva zaručené v § 13 Občianskeho zákonníka musia byť v rovnakej miere prístupné každému, do čej osobnosti bolo zasiahnuté, a to bez ohľadu na to, do ktorej konkrétnej zložky bolo zasiahnuté. Ak medzi fyzickými osobami existujú sociálne, morálne, citové a kultúrne vzťahy vytvorené v rámci ich súkromného a rodinného života, môže porušením práva na život jednej z nich dôjsť k neoprávnenému zásahu do práva na súkromie druhej z týchto osôb. Právo na súkromie totiž zahŕňa aj právo fyzickej osoby vytvoriť a udržiavať vzťahy s inými ľudskými bytosťami, predovšetkým v citovej oblasti, aby tak fyzická osoba mohla rozvíjať a naplňovať vlastnú osobnosť. Protiprávne narušenie týchto vzťahov zo strany iného predstavuje neoprávnený zásah do práva na súkromný a rodinný život fyzickej osoby a môže založiť nárok na náhradu nemajetkovej ujmy prostredníctvom žaloby na ochranu osobnosti. Inak povedané, ustálená judikatúra pripúšťa, že v dôsledku tragickej smrti blízkej osoby (napr. rodiča alebo dieťaťa) dochádza k nesmierne závažnej citovej ujme, spočívajúcej v strate milovanej osoby, čím je pozostalý v budúcnosti ochudobnený o rodinný život, pričom následky sú trvalé a neodstrániteľné. Vzhľadom na skutočnosť, že odstránenie následkov alebo morálne zadosťučinenie v tomto prípade nie je možné, súdy priznávajú pozostalým ako žalobcom za zásah do ich osobnostných práv (práva na súkromný a rodinný život) nemajetkovú ujmu v peniazoch.

1.10. Súd prvej inštancie v odôvodnení konštatoval, že žalobcovia odvodzujú svoj nárok na náhradu nemajetkovej ujmy voči žalovanému od ustanovenia § 24 ods. 2 písm. b) v spojení s ustanovením § 4 ods. 2 písm. a) zákona č. 381/2001 Z. z. Mal za to, že z ustanovenia § 4 ods. 2 písm. a) zákona č. 381/2001 Z. z. vyplýva, že za škodu možno považovať aj nemajetkovú ujmu spočívajúcu v zásahu do osobnostných práv pozostalých obeť, ktorými sú sestra, matka, otec a syn F. S. Y. a zároveň syn D. S.. Z vykonaného dokazovania mal preukázané, že dňa 25.7.2020 došlo v čase okolo 14:10 hod. na ceste I/63 medzi obcami Iža a Komárno k dopravnej nehode, pri ktorej U. H. ako vodič motorového vozidla Kia Sorento s EČV: Y za prítomnosti spolujazdca N. M. viedol motorové vozidlo idúce zo smeru Iža na Komárno, pričom sa v plnej miere nevenoval vedeniu motorového vozidla a nesledoval situáciu v cestnej premávke, neprispôsobil rýchlosť jazdy svojim schopnostiam, stavu, povahe vozovky a poveternostným podmienkam, v dôsledku čoho vozidlo viedol smerovo nestabilným spôsobom, uviedol ho do šmyku, ktorý skončil prejazdom do protismeru v čase, kedy v ňom prichádzalo osobné motorové vozidlo značky Dacia Logan s EČV: H ktoré viedol D. S.. V čase dopravnej nehody sa v motorovom vozidle nachádzala aj F. S. Y. a Z. S.. D. S. podľahol zraneniam spôsobeným pri dopravnej nehode na mieste a F. S. Y. podľahla následkom dopravnej nehody následne v nemocnici dňa 30.7.2020. Rozsudkom Okresného súdu Komárno č. k. 1 T 72/2021-1123, zo dňa 31.3.2022, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 20.4.2022 čo do viny a trestu a dňa 30.11.2022 v časti náhrady škody, bol obžalovaný U. H. uznaný vinným z trestného činu usmrtenia podľa § 149 ods. 1, ods. 2 písm. a), ods. 4, ods. 5 Trestného zákona s poukazom na ustanovenie § 138 písm. h) Trestného zákona a prečin ohrozenia pod vplyvom návykovej látky podľa § 289 ods. 3 písm. c) Trestného zákona. V právoplatne skončenom trestnom konaní bola teda ustálená otázka protiprávneho konania, zavinenia, ako aj zodpovedného subjektu, ktorým bez pochyb došlo k zásahu do osobnostných práv žalobcov. Súd prvej inštancie, v súlade s ustanovením § 13 Občianskeho zákonníka konštatoval, že zadosťučinenie nie je v danej veci dostačujúce, nakoľko protiprávnym konaním škodcu došlo k smrti dvoch ľudí, a teda najintenzívnejšiemu zásahu do osobnostných práv žalobcov, preto považoval uplatnený nárok na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch za dôvodný. Uplatnenú výšku

nemajetkovej ujmy považoval za neprimeranú, konštatoval, že s odkazom na ustanovenie § 13 ods. 3 Občianskeho zákonníka ju určí súd, a to s prihliadnutím na závažnosť vzniknutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo.

1.11.1. Vo vzťahu k žalobkyni v 1. rade súd prvej inštancie priznal náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch vo výške 30.000,- €. Vzal do úvahy predovšetkým skutočnosť, že smrť jej sestry a tiež švagra, ktorí boli rodičmi žalobcu v 4. rade predstavovala zásadnú zmenu v jej osobnom, rodinnom, ale aj partnerskom živote. Rozhodnutím súdu bola ustanovená za poručníka žalobcu v 4. rade, maloletého Z. S., čomu zodpovedá aj povinnosť vykonávať osobnú starostlivosť o maloletého. Bezprostredne po dopravnej nehode, kedy žalobca v 4. rade prišiel o oboch rodičov, starostlivosť o maloletého prevzala práve ona, spolu so svojou matkou. Ako vyplynulo z písomných vyjadrení v priebehu konania, ale aj výsluchov sporových strán, po rozvode manželstva žalobkyne v 2. rade so žalobcom v 3. rade boli práve žalobkyne v 1. a 2. rade spolu so F. S. Y. nerozlučnou trojicou, pričom si navzájom pomáhali a podporovali sa. Takýto ich vzťah presiahol z časového hľadiska aj obdobie nadobudnutia plnoletosti a pretrvával aj v období dospelosti. Mali preto spoločné aktivity aj pracovné. V prípade žalobkyne v 1. rade prevzatím starostlivosti o maloletého žalobcu v 4. rade došlo po konzultáciách s odborníkmi k celkovej zmene v jej pracovnom, ale aj partnerskom živote, a to takmer zo dňa na deň, bezprostredne po dopravnej nehode, úmrtí rodičov maloletého. Z dôvodu osobnej starostlivosti o maloletého musela odmietnuť pracovné ponuky, naopak venovala sa jeho adaptácii na materskú školu a kolektív. Spolu so svojim partnerom podstúpila tiež školenia ako pri osvojení dieťaťa.

1.11.2. Vo vzťahu k žalobkyni v 2. rade súd prvej inštancie, ktorej priznal náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch vo výške 30.000,- €, vzal do úvahy najmä to, že ide o matku nebohej F. S. Y.. Vzťah s nebohú dcérou pretrvával aj po dosiahnutí jej plnoletosti, či opustení spoločnej domácnosti, či po tom, ako sa vydala za D. S.. Vzťahy v tejto, aj širšej rodine možno bezpochyby označiť za veľmi dobré. Žalobkyňa v 2. rade bola nápomocná dcére aj jej manželovi, po osvojení syna, aj v súvislosti so zabezpečením starostlivosti o neho. Podieľala sa aj akoukoľvek pomocou v súvislosti s pracovnými či záujmovými aktivitami svojich blízkych. Strata dcéry a zaťa predstavovala značný zásah do jej osobnostných práv. Nemožno opomenúť ani skutočnosť, že bezprostredne po tragickej nehode prevzala starostlivosť o maloletého.

1.11.3. Maloletý žalovaný rade prišiel v jednom momente o oboch rodičov, a preto mu patrí najväčšia nemajetková ujma, napriek tomu, že to bolo v pomerne nízkom veku, avšak aj práve z tohto dôvodu. Dopady budú najťažšie práve pre neho, aj napriek tomu, že zosnulí rodičia si ho osvojili, ide o ďalší zásah do jeho bežného života, keď sa musí orientovať na novú rodinu, aj keď ide o jeho blízkych. Z týchto dôvodov mu priznal nárok na náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 50.000,- €. Súd prvej inštancie prihliadol aj na skutočnosť, že v trestnom konaní mu bola priznaná náhrada nemajetkovej ujmy v peniazoch, a to vo výške 30.000,- €. Podľa jeho názoru nárok žalobcu v 4. rade uplatnený v tomto súdnom konaní možno považovať za zvyšok jeho nároku, ktorý si uplatnil v trestnom konaní, s ktorým bol odkázaný na civilný proces. Celková priznaná náhrada nemajetkovej ujmy v peniazoch (spolu s náhradou priznanou v trestnom konaní) tak v jeho prípade predstavuje sumu 80.000,- €. Z výsluchu žalobkyne v 1. rade vyplynulo, že odsúdený nehradil ani čiastočne

1.11.4. Súd prvej inštancie zohľadnil aj skutočnosť, že F. S. Y. nebola v čase dopravnej nehody pripútaná bezpečnostným pásom. Síce sa stotožnil s názorom žalobcov, že izolovane len táto skutočnosť nevedla k jej úmrtiu, zo znaleckých posudkov však vyplýva, že aj táto skutočnosť mohla mať dosah na zranenia, ktoré utrpela a miernejšie následky. Čo sa týka okolností, za ktorých k porušeniu práva došlo, súd prvej inštancie považoval za podstatné opakovane poukázať na trestné konanie, ktoré bolo vedené vo veci tragickej dopravnej nehody. Odsúdený vodič, U. H., viedol motorové vozidlo pod vplyvom toxikologicky významných látok - psychostimulantov, a to metamfetamínu, amfetamínu a tramadolu, čo malo za následok, že vozidlo nemohol viesť tak, aby neohrozil seba a iných účastníkov cestnej premávky.

1.12.1. Vo zvyšnej časti uplatnených nárokov na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch žalobcov v 1., 2. a 4. rade súd prvej inštancie žalobu zamietol. Nárok na náhradu nemajetkovej ujmy žalobcu v 3. rade súd prvej inštancie nepovažoval za dôvodný vôbec. Žalobca bol síce otcom F. S. Y., po rozvode manželstva s jej matkou však nežili v spoločnej domácnosti. Spoločné dovolenky, resp. vzájomné navštevovanie sa v zahraničí súd nepokladal za dostatočne intenzívne pre priznanie náhrady nemajetkovej ujmy.

1.12.2. Súd prvej inštancie zamietol žalobu v časti týkajúcej sa uplatneného nároku žalobcu v 4. rade na pozostalostnú úrazovú rentu. Konštatoval, že v priebehu konania nebolo sporným, že zo strany žalovaného došlo k doplateniu nároku za obdobie od 30.7.2020 a dochádza k pravidelnému plneniu tohto nároku, dobrovoľne, bez potreby autoritatívneho rozhodnutia súdu. Mal za to, že v súčasnosti nie je potrebné vydať exekučný titul na to, aby žalovaný plnil tento uplatnený nárok.

V prípade, ak zo strany žalovaného dôjde k zastaveniu výplaty, žalobca sa môže opätovne na súde domáhať neuhradenej časti pozostalostnej úrazovej renty.

1.12.3. Súd prvej inštancie žalobu zamietol aj v časti uplatneného nároku na náhradu krátených nákladov na zhotovenie pomníka vo výške 132,78 € a nákladov na pohreb vo výške 257,31 €. Z vykonaného dokazovania vyplynulo, že tieto sumy predstavujú nezaplatené sumy zo strany žalovaného, krátenie o 20 %, ako spoluúčasť F. S. Y.. Žalovaný má možnosť zohľadniť spoluzavinenie na strane poškodenej, čo bolo potvrdené aj v trestnom konaní. Súd nepokladal za dôvodné zasahovať do kompetencie žalovaného, ale rovnako ani súdu, ktorý rozhodoval v trestnom konaní a ustálil takýto podiel spoluzavinenia poškodenej.

1.12.4. Súd žalobu zamietol aj v časti uplatneného úroku z omeškania z nemajetkovej ujmy dôvodiac, že povinnosť zaplatiť náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch vzniká až na základe súdneho rozhodnutia, v ktorom je určená doba plnenia, až uplynutím takto určenej lehoty na plnenie sa dlžník dostáva do omeškania (rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 6 Cdo 185/2011).

1.13. O nároku na náhradu trov konania súd prvej inštancie rozhodol v zmysle ustanovení § 255 a § 256 C.s.p. Žalobkyňa v 1. rade bola úspešná v časti priznaného nároku na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch, čo predstavuje úspech v rozsahu 98,80 %, nebola úspešná v zamietajúcej časti, čo predstavuje neúspech v rozsahu 1,20 %, celkový úspech žalobkyne v 1. rade bol teda v rozsahu 97,60 %. Žalobkyňa v 2. rade súd priznal nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu, keďže bola v konaní plne procesne úspešná. Keďže vo vzťahu k žalobcovi v 3. rade žalobu v celom rozsahu zamietol, priznal žalovanému nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu. V prípade žalobcu v 4. rade súd rozhodol v zmysle ustanovenia § 255 ods. 2 C.s.p. a žiadnej zo strán nepriznal nárok na náhradu trov konania. Konštatoval, že čiastočný neúspech spočíval v zamietnutí žaloby v časti pozostalostnej úrazovej renty a čiastočné zastavenie konania zaviniť žalovaný, ktorý čiastočne plnil až po začatí konania.

2.1. Proti rozsudku súdu prvej inštancie, jeho výroku I. v časti, ktorou uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobkyňu v 1. rade sumu nad 12.000,- €, výroku II. v časti, ktorou uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobkyňu v 2. rade sumu nad 15.000,- € a v závislých výrokoch VI. a VII., podal v zákonnej lehote odvolanie žalovaný. Dôvodil, že rozhodnutie súdu prvej inštancie v napadnutom rozsahu vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci; súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a prvoinštančný súd nesprávnym postupom znemožnil žalovanému, aby uskutočňoval jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, čo sú dôvody odvolania podľa § 365 ods. 1 písm. b), f) a h) C.s.p. Uviedol, že si je plne vedomý nepriaznivých dopadov, ktoré môže spôsobiť nečakaná a tragická smrť v okruhu najbližšej rodiny a uvedomuje si, že zo subjektívneho hľadiska žiadna suma nie je spôsobilá žalobkyňu v 1. a 2. rade kompenzovať ich trápenie a smútok spôsobený pretrhnutím ich väzieb s nebohou F. S. Y. a jej manželom, avšak s výškou náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch, ktorú im súd prvej inštancie priznal, sa nemôže stotožniť, keď táto je neprímerane vysoká.

2.2.1. Odvolateľ uviedol, že základnými hmotnoprávnymi podmienkami vzniku občianskoprávných sankcií za nemajetkovú ujmu spôsobenú neoprávneným zásahom do osobnostných práv podľa § 13 Občianskeho zákonníka sú: zásah do osobnostných práv spôsobilý vyvolať nemajetkovú ujmu, neoprávnenosť tohto zásahu a príčinná súvislosť medzi takýmto zásahom a nemajetkovou ujmu. Ak by ktorákoľvek z týchto podmienok nebola naplnená, tak by sankcia podľa § 13 Občianskeho zákonníka neprichádzala do úvahy. Konštatoval, že za jeden z nepriaznivých následkov zásahu do osobnostných práv žalobkyne v 1. rade prvoinštančný súd považoval to, že smrť F. S. Y. a jej manžela spôsobila zásadnú zmenu v jej osobnom, rodinnom a partnerskom živote, keď bola rozhodnutím súdu ustanovená za poručníka žalobcu v 4. rade (ktorý smrťou F. S. Y. a D. S. stratil svojich rodičov). Prevzala na seba starostlivosť o žalobcu v 4. rade, v dôsledku čoho potom musela odmietnuť pracovné ponuky a naopak venovala sa adaptácii maloletého na škôlku a kolektív. Odvolateľ považuje tento skutkový záver súdu prvej inštancie za nesprávny, nakoľko táto zmena vo vybraných zložkách života žalobkyne v 1. rade nebola priamo vyvolaná stratou sestry a jej manžela (ako rodičov žalobcu v 4. rade), ale tým, že s jej súhlasom ju súd ustanovil v civilnom mimosporovom konaní za poručníčku žalobcu v 4. rade. Teda priamou a bezprostrednou príčinou tejto životnej zmeny žalobkyne v 1. rade bolo rozhodnutie súdu o jej ustanovení za opatrovníčku žalobcu v 4. rade, ktorému predchádzalo jej slobodné rozhodnutie o tom, že má záujem byť touto poručníčkou (a tomu zodpovedajúci jej návrh súdu). Príčinná súvislosť však znamená, že medzi protiprávnym zásahom do osobnostných práv na strane jednej a vzniknutou ujmu na strane druhej existuje vzťah príčiny a následku. Vzťah príčiny a následku musí byť bezprostredný (priamy). Nepostačuje, ak tento vzťah je iba sprostredkovaný, t. j., ak nepriaznivý následok zásahu je zároveň príčinou, od ktorej sa odvíja iná prípadná ujma, ku ktorej však protiprávny zásah nesmeroval

(nespôsobil ju)
Najvyššieho súdu

(k tomu analogicky rozhodnutie publikované v Zbierke stanovísk
a rozhodnutí súdov R 63/2008). Rovnako tento vzťah

nie je bezprostredný, ak zásah do osobnostných práv spôsobí iný následok, ktorý je následne príčinou ďalšieho dôsledku. Životná zmena u žalobkyne v 1. rade bola vyvolaná skutočnosťou (rozhodnutím súdu, ktorému predchádzal jej súhlas), ktorá je už sama následkom zásahu do osobnostných práv. Príčinnú súvislosť medzi samotným zásahom do osobnostných práv žalobkyne v 1. rade smrťou jej sestry a jej manžela na jednej strane a tvrdeným následkom spočívajúcim v zmene jej života, ako priameho, bezprostredného následku protiprávneho zásahu na druhej strane, však vyvodit' nie je možné. Z tohto dôvodu potom skutkový záver súdu prvej inštancie o tom, že zmena v niektorých oblastiach života žalobkyne v 1. rade vyvolaná tým, že sa stala poručníčkou žalobcu v 4. rade, je v priamej príčinnej súvislosti so stratou F. S. Y. a jej manžela, je nesprávny. Už z tohto dôvodu je potom napadnuté rozhodnutie v časti týkajúcej sa nároku žalobkyne v napadnutom rozsahu nesprávne.

2.2.2. Odvolateľ v odvolaní uviedol, že pri rozhodovaní o náhrade nemajetkovej ujmy a jej výške súdy síce nie sú obmedzené výslovnou úpravou obsiahnutou v právnom predpise, no v súlade s § 13 ods. 3 Občianskeho zákonníka sú povinné prihliadať na okolnosti, za akých k zásahu do osobnostných práv došlo a k závažnosti vzniknutej ujmy. Preto, hoci výška tejto náhrady nie je upravená právnym predpisom a závisí od úvahy súdu, táto úvaha súdu nemôže byť zdrojom svojvôle či arbitrárnosti. Rozhodnutie súdu o priznaní náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch a o jej výške sa musí opierať o preskúmateľné hľadiská a musí byť odôvodniteľné. Súd musí vykonať zodpovedajúce dokazovanie a následne na základe skutkových zistení posúdiť, či táto ujma vznikla a ako bola závažná. Príslušné závery súdu potom musia zohľadňovať jedinečnosť veci, byť riadne odôvodnené a musia spočívať na logických a legitímnych faktoch. Zároveň pri určovaní sumy nemajetkovej ujmy musia súdy zohľadňovať aj svoju vlastnú rozhodovaciu činnosť, a teda v súlade s princípom rovnosti a princípom predvídateľnosti súdnych rozhodnutí rozhodovať v porovnateľných veciach rovnako (k tomu zverejnené rozhodnutie Ústavného súdu Slovenskej republiky publikované v Zbierke nálezov a uznesení Ústavného súdu Slovenskej republiky pod č. 46/2017, ku ktorému sa prihlásil v rozhodnutiach vo veci sp. zn. 6 Cdo 53/2020 a sp. zn. 8 Cdo 66/2018 aj Najvyšší súd Slovenskej republiky). Odvolateľ vytýkal súdu prvej inštancie, že vo vzťahu k nárokom žalobkyne v 1. rade a žalobkyne v 2. rade takto dôsledne nepostupoval. Napriek tomu, že aplikoval správne ustanovenie § 13 ods. 2 a ods. 3 Občianskeho zákonníka, tak jeho nesprávnou aplikáciou dospel k nesprávnemu záveru týkajúcemu sa primeranosti výšky náhrady nemajetkovej ujmy priznanej žalobkyniam v 1. a 2. rade. Zároveň vo svojich komparatívnych úvahách nedostatočne zohľadnil rozhodovaciu prax súdov v porovnateľných veciach, čím postupoval v konaní nesprávne do tej miery, že žalovanému znemožnil uskutočňovať jemu patriace procesné práva tak, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Odvolateľ poukázal na skutočnosti, z ktorých súd prvej inštancie vychádzal pri rozhodovaní o výške nemajetkovej ujmy, zároveň poukázal aj na ďalšie okolnosti, ktoré z vykonaného dokazovania vyšli najavo (z výpovedí žalobkýň v 1. a 2. rade a svedkov). Uviedol, že v dôsledku smrti F. S. Y. a jej manžela nedošlo k rozvratu vzťahov medzi žalobkyňami v 1. a 2. rade, ako ani k rozvratu vzťahov medzi nimi a širšou rodinou (napr. partnerom žalobkyne v 1. rade), naopak tieto vzťahy zostali i naďalej rovnako pevné. Žalobkyne v 1. a 2. rade sú svoju stratu schopné vzájomne zdieľať, byť si vzájomnou oporou, čo aspoň do istej miery dokáže zmierniť nimi vytrpenú stratu blízkej osoby. Žalobkyňa v 1. rade aj s pomocou žalobkyne v 2. rade i naďalej pokračuje v pracovných a dobrovoľníckych aktivitách, na ktorých spolupracovala už so zosnulou F. S. Y. a jej manželom.

V neposlednom rade žalobkyne v 1. a 2. rade v čase smrti F. S. Y. viedli každá vlastnú domácnosť, žalobkyňa v 1. rade aj partnerský vzťah, ktorý pretrval dodnes a žiadna zo žalobkýň nebola odkázaná na výživu zosnulej. Smrť F. S. Y. nezanechala ani následky na zdravotnom stave žalobkýň v 1. a 2. rade.

Z vykonaného dokazovania pritom nevyplývali žiadne také osobitné skutočnosti, pre ktoré by ujma, ktorú utrpeli žalobkyne v 1. a 2. rade bola významne závažnejšia ako ujma, ktorú náhlou stratou utrpia iné osoby v obdobnom postavení. V konečnom dôsledku takéto skutočnosti nekonštatuje vo svojom rozhodnutí ani prvoinštančný súd. Za tohto stavu potom bolo plne na mieste, aby prvoinštančný súd pri svojom rozhodovaní o výške náhrady nemajetkovej ujmy zohľadnil rozhodovaciu prax súdov v porovnateľných veciach (po zohľadnení spoluzodpovednosti F. S. Y. na vzniknutej ujme). Prvoinštančný súd však tak nepostupoval a túto rozhodovaciu prax vôbec nezohľadnil, keď priznal žalobcom náhradu nemajetkovej ujmy mimo rámca primeraných súm náhrady nemajetkovej ujmy pre pozostalých po obetiach dopravných nehôd. Odvolateľ v tejto súvislosti poukázal na viaceré rozhodnutia slovenských súdov: Okresný súd Vranov nad Topľou vo veci sp. zn. 5 C 38/2012 v spojení s rozhodnutím Krajského súdu v Prešove vo veci sp. zn. 20 Co 183/2014, Okresný súd Trnava vo veci sp. zn. 37 C 178/2009 v spojení s rozhodnutím Krajského súdu v Trnave vo veci sp. zn. 11 Co 90/2010,

Okresný súd Považská Bystrica vo veci sp. zn. 6 C 51/2014 v spojení s rozhodnutím Krajského súdu v Trenčíne vo veci sp. zn. 17 Co 243/2015, Okresný súd Liptovský Mikuláš vo veci sp. zn. 7 C 256/2011 v spojení s rozhodnutím Krajského súdu v Žiline sp. zn. 8 Co 264/2013, Okresný súd Bratislava I vo veci sp. zn. 10 C 171/2014 v spojení s rozhodnutím Krajského súdu v Bratislave vo veci sp. zn. 10 Co 38/2017, Okresný súd Bratislava I vo veci sp. zn. 19 C 68/2014 v spojení s rozhodnutím Krajského súdu v Bratislave vo veci sp. zn. 14 Co 130/2016, Okresný súd Bratislava I vo veci sp. zn. 18 Csp 52/2017 v spojení s rozhodnutím Krajského súdu v Bratislave vo veci sp. zn. 8 CoCsp 25/2020, Okresný súd Bratislava II vo veci sp. zn. 52 C 109/2014 v spojení s rozhodnutím Krajského súdu v Bratislave vo veci sp. zn. 3 Co 140/2018, Okresný súd Bratislava II vo veci sp. zn. 52 C 41/2017 v spojení s rozhodnutím Krajského súdu v Bratislave vo veci sp. zn. 16 Co 207/2018, Okresný súd Lučenec vo veci sp. zn. 10 C 2/2019 v spojení s rozhodnutím Krajského súdu v Banskej Bystrici vo veci sp. zn. 15 Co 79/2021, Okresný súd Dunajská Streda vo veci sp. zn. 12 C 58/2018 v spojení s rozhodnutím Krajského súdu v Trnave vo veci sp. zn. 23 Co 24/2020, Okresný súd Zvolen vo veci sp. zn. 10 C 170/2016 v spojení s rozhodnutím Krajského súdu v Banskej Bystrici vo veci sp. zn. 16 Co 49/2019. Odvolateľ namietal, že z odôvodnenia rozhodnutia súdu prvej inštancie nie je zrejmé, z akého dôvodu práve na vyššie uvedenú rozhodovaciu prax neprihliadol, hoci o nej mal vedomosť. Za primeranú a zodpovedajúcu odvolateľ u žalobkyne v 1. rade považoval náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 12.000,- € a u žalobkyne v 2. rade vo výške 15.000,- €. 2.3. Odvolateľ odvolaciemu súdu navrhol, aby rozsudok súdu prvej inštancie zmenil a žalovanému uložil povinnosť zaplatiť žalobkyňu v 1. rade sumu 12.000,- € do 3 dní od právoplatnosti rozsudku, v zostávajúcej časti žalobu žalobkyne v 1. rade zamietol a žalobkyňu v 2. rade sumu 15.000,- € do 3 dní od právoplatnosti rozsudku, v zostávajúcej časti žalobu žalobkyne v 2. rade zamietol. Uplatnil si náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %.

3.1. Proti rozsudku súdu prvej inštancie, jeho výroku V. v časti nepriznanej náhrady nemajetkovej ujmy vo výške 50.000,- € a výroku VIII. podal v zákonnej lehote odvolanie žalobca v 3. rade a proti výroku V. v časti nepriznanej náhrady nemajetkovej ujmy vo výške 150.000,- € a nepriznanej pozostalostnej úrazovej renty a výroku IX. podal v zákonnej lehote odvolanie žalobca v 4. rade.

3.2. Žalobca v 3. rade v odvolaní vytykal súdu prvej inštancie, že vo vzťahu k nemu vec nesprávne právne posúdil, keď nesprávne posúdil jeho postavenie v živote F. S. Y. a D. S., keď podľa jeho názoru ich spoločný vzťah nedosahoval takú intenzitu, aká by bolo potrebná na priznanie náhrady nemajetkovej ujmy. Odvolateľ vytykal súdu prvej inštancie, že opomenul skutočnosť, že ich vzťah, okrem spoločných dovolení a návštev, bol založený aj na spoločnom pravidelnom kontakte. Žalobca v 3. rade si pravidelne so svojou dcérou a zaťom telefonovali alebo si písali e-mail. Tento spôsob komunikácie existoval z dôvodu, že žalobca v 3. rade sa odsťahoval do zahraničia za pracovnou príležitosťou a mohol mať so F. S. Y. iba obmedzený osobný kontakt, pričom mal však stále záujem byť súčasťou jej života, dostávať o nej informácie a mal v úmysle sa s ňou a jej manželom stretávať aj osobne na výletoch a dovolenkách. Z tohto dôvodu nemožno tvrdiť, že by ich spoločný vzťah nebol dostatočne intenzívny. Práve s ohľadom na všetky okolnosti žalobca v 3. rade budoval vzťah so F. S. Y. a jej manželom tak, ako mu to dovolil aktuálny stav. Smrťou F. S. Y. žalobca v 3. rade tiež prišiel o osobu, ktorá by mala povinnosť ho živiť a starať sa o neho podľa § 66 a § 67 zákona č. 36/2005 Z. z. Zákon o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov. Z uvedeného vyplýva, že v prípade jeho nepriaznivého zdravotného stavu sa zhorší kvalita jeho života, ktorá by inak mohla byť dosiahnutá starostlivosťou nebohej F. S. Y.. Všeobecne dochádza k zhoršeniu zdravotného stavu u osôb vo vyššom veku, čo s ohľadom na súčasný vek žalobcu v 3. rade, môže nastať už v najbližších rokoch jeho života. Odvolateľ v odvolaní poukázal aj na rozsudok Mestského súdu Bratislava IV zo dňa 22. 6. 2023, sp. zn. B2-8 C 26/2022-153, v ktorom konaní bol skúmaný zásah do osobnostných práv rodičov a sestry D. S., dopravnou nehodou spôsobenou U. H. dňa 25.7.2020. Zo skutkového stavu tohto konania vyplýva, že nebohý D. S. nežil už dlhšiu dobu v spoločnej domácnosti so svojimi rodičmi a iba ich občas navštevoval a bral na výlety. Rovnako, súd prvej inštancie v danom rozhodnutí konštatoval, že obaja rodičia D. S. stratili výhľad na starostlivosť a hmotné zabezpečenie zo strany ich syna do budúcnosti. Navyše súd tiež uviedol, že súčasťou ujmy je aj obmedzená možnosť jej dôsledky vzájomne zdieľať. Keďže žalobca v 3. rade žije v zahraničí, kvôli čomu je iba v obmedzenom kontakte so svojou druhou dcérou a vnukom, dôsledky straty jeho staršej dcéry nemôže s nikým zdieľať, čo celú ujmu, ktorá mu bola spôsobená, iba sťažuje. Podľa žalobcu v 3. rade tu existuje podobnosť jeho vzťahu so F. S. Y. a vzťahu D. S. s jeho rodičmi. Uvedené preto podporuje nárok žalobcu v 3. rade na náhradu nemajetkovej ujmy, pretože došlo k rovnakému zásahu do jeho osobnostných práv, ako v prípade rodičov nebohého D. S.. Žalobca v 3. rade poukázal aj na rozsudok Krajského súdu Bratislava

zo dňa 12.1.2022, sp. zn. 2 Co 12/2018 a v tej súvislosti na to, že k pretrhnutiu rodinnej väzby môže dôjsť, aj keď sa príbuzní, rodič s dieťaťom, určitú dlhšiu dobu v minulosti nestretávali, resp. nemali veľmi blízky vzťah. V prípade žalobcu v 3. rade prišlo k zvýšenej harmonizácii vzťahu s jeho dcérou až počas jej dospelosti. Pre porovnanie s citovaným rozsudkom Krajského súdu Bratislava, žalobca v 3. rade, aj nebohá F. pociťovali zodpovednosť voči sebe navzájom. Obaja sa pokúšali udržiavať svoj vzťah, tak ako najviac vedeli, teda spoločnými dovolenkami, výletmi alebo návštevami, keďže žalobca v 3. rade žije dlhodobo v zahraničí. Rovnako tiež spolu pravidelne komunikovali prostredníctvom telefónu alebo emailu. Preto nemožno povedať, že by ich vzťah nemal dostatočnú intenzitu, pretože každý prípad vzájomného vzťahu medzi osobami, či už sú príbuzní alebo nie, je nutné posudzovať individuálne na základe všetkých okolností. Žalobcovi mal byť priznaný nárok na náhradu nemajetkovej ujmy a v tej súvislosti aj nárok na náhradu trov konania.

3.3.1. Podľa žalobcu v 4. rade rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Pokiaľ súd prvej inštancie pri určení výšky náhrady nemajetkovej ujmy prihliadol na to, že v trestnom konaní proti vinníkovi dopravnej nehody, pri ktorej došlo k úmrtiu jeho oboch rodičov, mu bola priznaná náhrada nemajetkovej ujmy vo výške 30.000,- €, odvolateľ poukázal na to, že vinník dopravnej nehody nevlastní žiadny majetok, je aktuálne vo výkone trestu odňatia slobody a má vyživovaciu povinnosť k dvom maloletým deťom. Z týchto dôvodov má preto odvolateľ za to, že jemu priznaných 30.000,- € nebude možné vymôcť, a teda celý účel priznania nároku na náhradu nemajetkovej ujmy zostane nenaplnený. Súd prvej inštancie nemal na priznanie náhrady nemajetkovej ujmy v trestnom konaní prihliadnuť. Výšku priznanej náhrady nemajetkovej ujmy (aj s prihliadnutím na náhradu priznanú v trestnom konaní, teda 80.000,- €) považuje odvolateľ za neprimeranú intenzitu zásahu do jeho osobnostných práv a okolností, za akých k tomuto zásahu došlo. Odvolateľ poukázal aj na skutočnosti, ktoré mali dopad na intenzitu jeho vzťahu k F. S. Y. a D. S. a na okolnosti, za akých došlo k zásahu do jeho práv. Žalobca v 4. rade bol osvojeným synom nebohých manželov S.. Žalobcu si osvojili v roku 2019 v čase, keď mal jeden a pol roka. Jeho biologická matka sa ho vzdala a potom prešiel do starostlivosti náhradnej matky. Odvolateľ si teda doposiaľ prešiel už štyrmi rôznymi rodinami, pričom súčasne sa nachádza v starostlivosti žalobkyne v 1. rade a jej priateľa. Ako bolo v konaní preukázané výsluchom Mgr. I. R., liečebnej pedagogičky s výcvikom v arteterapii a 12-ročnou praxou, tieto zmeny rodín v tak krátkom čase budú mať u neho dlhodobejšie následky. Najmä bude mať problémy pri hľadaní vlastnej identity a rovnako môže prežívať aj latentný pocit viny. Fakt, že žalobca v 4. rade je rómskeho etnika tomuto iba priráža, keďže si bude stále uvedomovať, že je odlišný od ostatných členov svojej rodiny. Žalobca bol priamym účastníkom dopravnej nehody zo dňa 25.7.2020, v čase od momentu nehody do príchodu záchranných zložiek bol na mieste nehody sám a pri vedomí dlhšiu dobu. V čase nehody mal takmer 3 roky, teda celú situáciu vnímal. Následkom nehody mu tiež boli spôsobené zranenia, a to pomliaždenie pľúc, otras mozgu, poranenie hlavy a zlomeninu nohy, v ktorej má, na základe výpovede svedkov, dodnes bolesti a absolvuje pravidelnú fyzioterapiu a návštevy ortopédov. Okolnosti dopravnej nehody na ňom museli zanechať trvalú ujmu, keď bol svedkom úmrtia vlastných rodičov, po nehode strávil pri nich v bolestiach dlhšiu dobu a dodnes má zdravotné problémy. V prípade, ak by vinník dopravnej nehody U. H. nepožil toxikologicky významné látky, k predmetnej dopravnej nehode by nedošlo. Túto skutočnosť možno považovať za prirážajúcu okolnosť, kedy U. H. úmyselne riadil motorové vozidlo, pri ktorého jazde došlo k úmrtiu rodičov žalobcu v 4. rade. Odvolateľ poukázal aj na dlhodobé psychické následky spôsobené dopravnou nehodou a stratou oboch rodičov, ktoré vyplývajú z výpovede svedkyne Mgr. I. R.. Odvolateľ v roku 2022 absolvoval terapiu hrou u p. R.. Podľa jej výpovede počas tejto terapie musel mať všetky veci pod kontrolou, prejavoval bojové tendencie v hre, ktoré síce postupne vďaka terapii vymizli, no stále sa môžu v budúcnosti objaviť. Odvolateľ počas akýchkoľvek zmien sa ťažšie adaptuje, čo robí najmä problémy v materskej škole, ako aj v základnej škole, kedy dochádza k častým zmenám v kolektívoch. Z tohto dôvodu potrebuje menší a citlivejší kolektív rovesníkov, pretože je citlivý na hluk a dynamické dianie v skupine. Zaradenie do kolektívu môže byť pre odvolateľa ťažšie aj z dôvodu, že je rómskeho etnika. Toto všetko spôsobuje u neho ťažšie nadväzovanie medziľudských vzťahov. V budúcnosti preto bude pre neho o dosť zložitejšie nadviazať partnerské alebo pracovné vzťahy, čo môže výrazne ovplyvniť kvalitu jeho života. Odvolateľ poukázal aj na to, že jeho otec bol v čase nehody štátny tajomník Ministerstva kultúry Slovenskej republiky, bol verejne činnou osobou, ktorá mala viacero kontaktov aj na vyšších miestach, ako je bývalý prezident Slovenskej republiky Z. Y., primátor hlavného mesta Slovenska Bratislavy I. D., poslankyňa Národnej rady Slovenskej republiky N. F. alebo bývalá ministerka kultúry T. I.. Tieto kontakty nebohého D. S. preukazujú listy, ktoré jeho známimi napísali pre účel tohto konania. Túto skutočnosť považuje odvolateľ za podstatnú z dôvodu, že takéto kontakty jeho zosnulého otca mu mohli priniesť, na rozdiel od väčšiny ľudí, viaceré lukratívne možnosti uplatnenia sa,

či už v spoločenskom alebo pracovnom živote. Keďže boli tieto väzby pretrhané, už keď mal odvolateľ necelé 3 roky, nemohol so známymi svojho nebohého otca nadviazať žiadny vzťah. Z týchto dôvodov bola strata otca pre odvolateľa ešte viac závažná, na tieto skutočnosti súd prvej inštancie v rozsudku neprihliadol. Smrť oboch rodičov bola nesmiernym zásahom do osobnostných práv žalobcu v 4. rade, jej dopad na jeho život je veľmi závažný, intenzita ich vzťahu bola nadpriemerná vzhľadom na okolnosti prípadu. Preto je pri posudzovaní nároku odvolateľa dôležité brať do úvahy, že odvolateľ prišiel v jednom momente o oboch rodičov, bol priamym účastníkom nehody, pričom na mieste nehody strávil dlhšiu dobu sám, dopravná nehoda bola spôsobená úmyselným konaním U. H., ktorý viedol motorové vozidlo pod vplyvom toxikologicky významných látok, pričom musel vedieť, že týmto konaním môže ohroziť seba alebo ostatných účastníkov cestnej premávky, odvolateľ v priebehu 3 rokov prešiel štyrmi rôznymi rodinami, čo má za následok komplikácie pri hľadaní si identity, u odvolateľa možno počas školského veku, ako aj v dospelosti očakávať psychické problémy, najmä agresivitu, latentný pocit viny, problém s nadväzovaním nových vzťahov a iné, otec odvolateľa nebohý D. S., bol verejne činnou osobou s mnohými kontaktmi, odvolateľ jeho smrťou prišiel o výhody, ktoré táto skutočnosť so sebou nesie, prípad dopravnej nehody zo dňa 25.7.2020 bol a je medializovaný. Pokiaľ ide o kritériá určenia výšky náhrady nemajetkovej ujmy odvolateľ poukázal na rozhodnutia Krajského súdu v Žiline zo dňa 17.12.2021, sp. zn. 8 Co 91/2021, Krajského súdu v Nitre zo dňa 18.11.2021, sp. zn. 9 Co 14/2021, Krajského súdu v Prešove zo dňa 3.12.2020, sp. zn. 9 Co 37/2020 a na to, že výška náhrady nemajetkovej ujmy priznaná súdom prvej inštancie nereflektuje skutočný stav, v akom sa po dopravnej nehode zo dňa 25.7.2020 ocitol.

3.3.2. Pokiaľ ide o nárok v časti pozostalostnej úrazovej renty odvolateľ považuje vydanie exekučného titulu za potrebné, najmä z hľadiska zaručenia toho, aby žalovaný naďalej plnil svoju povinnosť. V prípade, ak by došlo k zastaveniu platieb a odvolateľ by podal novú žalobu, vznikli by mu nové náklady právneho zastúpenia a ďalšie náklady spojené s uplatnením si nároku. Navyše, u odvolateľa by týmto konaním došlo aj k strate času, pretože by bolo potrebné opäť vykonať dokazovanie. Postup súdu prvej inštancie nepovažuje za hospodárny. Odvolateľ poukázal aj na to, že počas konania nevznikla medzi ním a žalovaným dohoda ohľadom zvyšovania, resp. znižovania výšky pozostalostnej úrazovej renty s prihliadnutím na infláciu. Rovnako počas konania nenastala tiež zhoda v otázke, dokedy sa má pozostalostná úrazová renta vyplácať, podľa odvolateľa až do času, kým sa nebude schopný samostatne žiť.

3.4. Žalobcovia v 3. a 4. rade poukázali aj na to, že žalovaný nie je právnickou osobou, ktorá vykonáva podnikateľskú činnosť. Podľa § 20 ods. 2 zákona č. 381/2001 Z. z. je jednou z funkcií žalovaného spravovanie poisťného garančného fondu. Podľa § 20 ods. 5 a 6, v spojení s § 24 cit. zákona je poisťný garančný fond tvorený z príspevkov členov žalovaného. Z uvedeného vyplýva, že vyplatenie vyššej sumy náhrady nemajetkovej ujmy žalobcom nie je pre žalovaného likvidačné, keďže podľa citovaného zákona je žalovaný a poisťný garančný fond zriadený práve na tento účel. Z tohto dôvodu sa nemôže brať do úvahy ekonomický a majetkový záujem žalovaného, keďže podľa citovaného zákona sa garančný fond automaticky dopĺňa o určitú čiastku, nehľadiac na podnikateľský úžitok z týchto vkladov. A v prípade, ak finančné prostriedky nepostačujú na plnenie záväzkov kancelárie, je povinnosťou jej členov poskytnúť mimoriadny príspevok.

3.5. Odvolatelia navrhli, aby odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v odvolaní napadnutom rozsahu zmenil a priznal žalobcom v 3. a 4. rade nimi uplatnené nároky v plnom rozsahu, resp. aby rozsudok súdu prvej inštancie v odvolaní napadnutom rozsahu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

4.1. K odvolaniu žalobcov v 3. a 4. rade sa vyjadril žalovaný. Má za to, že odvolanie je nedôvodné, rozhodnutie prvoinštančného súdu v ním napadnutom rozsahu je vecne správne, pričom súd vykonal potrebné dokazovanie, z vykonaného dokazovania dospel k správnym skutkovým zisteniam, vec posúdil správne aj po právnej stránke, pričom ani konanie, ktoré mu predchádzalo, netrpí žiadnou vadou, ktorá by mohla mať za následok nesprávnosť rozhodnutia a ani nedošlo k takému nesprávnemu procesnému postupu prvoinštančného súdu, že by ním došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces; prvoinštančný súd svoje rozhodnutie riadne odôvodnil v intenciách § 220 ods. 2 C.s.p.

4.2. K odvolaniu žalobcu v 3. rade žalovaný uviedol, že s výnimkou nemožnosti zdieľať stratu, ktorú uvádza až v odvolaní (na toto skutkové tvrdenie pre zákonnú koncentráciu konania nie je možné v odvolaní prihliadať, nakoľko neexistujú na to dôvody podľa ustanovenia § 366 C.s.p.) žalobca v zásade poukázal na svoje skutkové tvrdenia, ktorými odôvodňoval uplatnený nárok už v žalobe. Z týchto tvrdení bol v priebehu konania z vykonaného dokazovania preukázaný výlučne príbuzenský vzťah medzi žalobcom v 3. rade a F. S. Y., keď bol jej otcom. Zároveň z vykonaného dokazovania vyplynulo, že

žalobca v 3. rade a žalobkyňa v 2. rade sa rozviedli v roku XXXX (teda 22 rokov pred tragickou smrťou F. S. Y.), keď sa žalobca v 3. rade odsťahoval zo spoločnej domácnosti. V tom čase mala zosnulá 12 rokov a zostala bývať v spoločnej domácnosti so žalobkyňami v 1. a 2. rade. Žiadne iné skutočnosti preukazujúce žalobcom v 3. rade tvrdenú hĺbku, trvanie a intenzitu vzťahu so zosnulou (a už vôbec nie s jej manželom) z vykonaného dokazovania nevyplývajú. Obzvlášť to platí za stavu, keď žalobca v 3. rade sám uvádza, že viac ako 10 rokov žije v zahraničí. Existencia samotného zásahu do osobnostných práv, jeho protiprávnosť a nemajetková ujma týmto zásahom vyvolaná, vrátane jej závažnosti sú skutkovými otázkami, ktoré sú predmetom dokazovania v sporovom konaní. Dôkazné bremeno z tohto hľadiska zaťažuje osobu, do ktorej osobnostných práv bolo zasiahnuté. Podľa žalovaného žalobca v 3. rade v tomto konaní jeho zaťažujúce dôkazné bremeno neunesol, keď nepreukázal obsah, hĺbku, intenzitu svojho vzťahu so zosnulou F. S. Y. a už vôbec nie s jej manželom. Za stavu, keď žalobca v 3. rade so zosnulou dcérou nežil v spoločnej domácnosti od roku XXXX, keď mala 12 rokov, z tohto posledných viac ako 10 rokov žije v zahraničí, tak obsah, hĺbka, intenzita jeho vzťahu so zosnulou F. S. Y., výlučne zo samotnej existencie príbuzenského vzťahu, nevyplývajú. Bez preukázania skutkových okolností preukazujúcich hľadiská významné pre posúdenie vzťahu, ku ktorého prerušeniu došlo, nemožno dospieť k tomu, že prerušením tohto vzťahu pozostalej osobe vznikla nejaká ujma a už vôbec nie je závažnosť. Žalovaný má za to, že žalobca v 3. rade neunesol dôkazné bremeno a nepreukázal, že by mu v dôsledku smrti F. S. Y. vzniklo právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch. Poukazovanie žalobcu v 3. rade na rozhodnutie Mestského súdu Bratislava IV zo dňa 22.6.2023, vo veci sp. zn. B2-8 C 26/2022, je neopodstatnené, bolo výsledkom v ňom vykonaného dokazovania, z ktorého vyplývajú skutkové závery preukazujúce nielen samotný zásah do osobnostných práv, ale aj vzniknutú nemajetkovú ujmu a jej závažnosť, ktoré opodstatňovali vznik práva na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch (keď strata syna mala v konečnom dôsledku dopad aj na vzťahy medzi jeho rodičmi, keď títo medzi sebou neboli schopní spoločne jeho stratu zdieľať).

4.3.1. K odvolaniu žalobcu v 4. rade žalovaný uviedol, že si v zhode so súdom prvej inštancie plne uvedomuje, že následky dopravnej nehody a strata rodičov najťažšie dopadajú na jeho osobu. Tomuto v plnom rozsahu zodpovedá aj náhrada nemajetkovej ujmy, ktorá mu bola súdom prvej inštancie priznaná (v spojení s časťou tejto náhrady priznanou rozhodnutím Okresného súdu Komárno zo dňa 31.3.2022, vo veci sp. zn. 1 T 72/2021). Táto je vzhľadom ku všetkým okolnostiam veci zodpovedajúca, a to ako z hľadiska okolností, za ktorých došlo k dopravnej nehode, tak aj s prihliadnutím na závažnosť ujmy, ktorú tým žalobca v 4. rade utrpel, čo sú podľa ustanovenia § 13 ods. 3 Občianskeho zákonníka rozhodujúce okolnosti na posúdenie výšky nároku na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch v dôsledku zásahu do osobnostných práv. Žalovaný nesúhlasil s tvrdením žalobcu v 4. rade, že k dopravnej nehode došlo úmyselným konaním vodiča vozidla Kia U. H., keďže to z vykonaného dokazovania nevyplýva. Naopak z rozsudku Okresného súdu Komárno zo dňa 31.3.2022, vo veci sp. zn. 1 T 72/2021 vyplývalo, že k dopravnej nehode došlo nedbanlivostným konaním tejto osoby (týmto je pritom v súlade s § 194 Civilného sporového poriadku súd viazaný). Zároveň žalovaný, rovnako ako prvoinštančný súd, poukázal na to (čo žalobca opomenul v odvolaní zohľadniť), že zosnulá F. S. Y. v čase bezprostredne pred dopravnou nehodou zavinene porušovala osobitnú prevenčnú povinnosť založenú § 8 ods. 1 zákona č. 8/2009 Z. z. o cestnej premávke, keď nebola pripútaná bezpečnostným pásom. Zo znaleckého posudku MUDr. M. Y., PhD. a MUDr. C. B. č. XX/XXXX a č. XX/XXXX, znalcov z odboru zdravotníctvo a farmácia, odvetvie súdne lekárstvo je zrejmé, že na tele zosnulej neboli zistené žiadne také zranenia, ktoré by boli typické v prípade pripútania osoby bezpečnostným pásom (str. 44 posudku). Zároveň z tohto posudku vyplýva (str. 44 a 45 posudku), že pri strete vozidiel došlo k prudkému vymršteniu tela F. S. Y. v dôsledku zotrvačnej sily smerom vpred a mierne vľavo hore s následným prudkým nárazom ľavej polovice jej tváre s maximom v oblasti čela a ľavej predbočnej steny do ľavého stredového stĺpika, prípadne až ľavých zadných dverí vozidla. Ak by zosnulá bola pripútaná bezpečnostným pásom, došlo by ním k zachyteniu jej tela a k takémuto nekontrolovanému pohybu tela zosnulej v kabíne vozidla a prudkému stretu jej hlavy a hrude s kabínou by nedošlo. Smrteľnými pritom boli práve vnútrolebečné zranenia F. S. Y. (napr. odpoveď na otázku č. 6 na str. 47 posudku). Je teda zrejmé, že jednou z príčin smrti F. S. Y. bolo aj jej porušovanie prevenčnej povinnosti. Aj Okresný súd Komárno v rozsudku vo veci sp. zn. 1 T 72/2021, zo dňa 31.3.2022, sa stotožnil s tým, že samotná F. S. Y. spoluzavinila svoju smrť, keď uzatvoril (str. 6 odôvodnenia rozhodnutia) „Podľa názoru súdu poisťovňa správne postupovala, keď odrátala 20 % zo žiadanej sumy, nakoľko nebohá poškodená má určitú spoluvinu na následku, keďže v čase dopravnej nehody nebola pripútaná bezpečnostným pásom.“ Tieto skutočnosti sú významnými okolnosťami, za ktorých došlo ku usmrteniu F. S. Y. (a teda tvrdenému zásahu do osobnostných práv žalobcu v 4. rade), preto je na mieste, aby ich súd pri svojom rozhodovaní

v súlade s ustanovením § 13 ods. 3 Občianskeho zákonníka aj zohľadnil. Toto v konečnom dôsledku prvoinštančný súd aj urobil. Preto by potom žalovaný nemal znášať túto nemajetkovú ujmu vzniknutú žalobcovi v 4. rade v dôsledku smrti F. S. Y. v plnom rozsahu, ale v rozsahu 80 %. Pokiaľ sa týka samotnej závažnosti zásahu do osobnostných práv žalobcu v 4. rade, strata oboch rodičov v nízkom veku dieťaťa je nepochybne zásadnou. Túto skutočnosť prvoinštančný súd zodpovedajúco zohľadnil, tak ako zohľadnil aj to, že bol osvojeným dieťaťom zosnulých, a teda predtým žil v inej rodine. Cieľom a zmyslom náhrady nemajetkovej ujmy spôsobenej smrťou blízkej osoby, je poskytnutie satisfakcie za to, že pozostalá osoba nemôže udržiavať, vytvárať a rozvíjať vzťah so zosnulou osobou najmä v citovej oblasti, čo celkom prirodzene bráni v tom, aby pozostalá osoba prostredníctvom tohto vzťahu mohla rozvíjať a napĺňať aj vlastnú osobnosť. Smrťou blízkej osoby dochádza k zásahu do práva pozostalej osoby na súkromie a práva na rodinný život, ktoré zahŕňajú celý komplex intenzívnych a trvalých vzťahov (a to nie na právnej úrovni, ale najmä na dôvernej, citovej, morálnej, sociálnej, ale napríklad aj hmotnej), keď pozostalá osoba namiesto rozvíjania vzťahov so zosnulou osobou, znáša smútok a utrpenie z jej straty. Cieľom a zmyslom poskytnutia satisfakcie za zásah do osobnostných práv smrťou blízkej osoby však už nie je „odškodniť“ pozostalú osobu za stratu možných „kontaktov“ zosnulého, ktoré by jej mohli priniesť „lukratívne možnosti“ uplatnenia sa v budúcom živote. Takisto to, že zosnulá osoba bola prípadne verejne známa, alebo spoločensky aktívna je z hľadiska ujmy, ktorú pozostalá osoba jej smrťou utrpela, právne bez významu. Z hľadiska rozhodovania o náhrade nemajetkovej ujmy vzniknutej pozostalej osobe po obeti dopravnej nehody sú významné okolnosti, za ktorých k zásahu došlo a závažnosť vzniknutej ujmy (§ 13 ods. 3 Občianskeho zákonníka). Žalovaný poukázal na to, že žalobcovi v 4. rade po smrti jeho rodičov, bola významnou oporou jeho najbližšia rodina, najmä žalobkyňa v 1. rade s partnerom a žalobkyňa v 2. rade a je tomu tak dodnes. V najbližšej rodine žalobcu aj po smrti jeho rodičov zostali zachované zdravé vzťahy a v jeho živote naďalej zostali blízke osoby. Jeho opatrovníčkou sa stala žalobkyňa v 1. rade, ktorá na seba spolu so svojim partnerom prevzala aj osobnú starostlivosť a výchovu žalobcu v 4. rade a aj za podpory žalobkyne v 2. rade a svojho partnera a odbornej podpory ho previedla najťažším obdobím po smrti jeho rodičov. Celkovo si najbližšia rodina zachovala značnú súdržnosť. U žalobkyne v 1. rade a jej partnera žalobcu v 4. rade našiel v najťažšej chvíli milujúce osoby a svoj domov. Žalobkyňa v 1. rade vo svojej výpovedi skonštatovala, že žalobcu vníma ako svojho syna a jediným dôvodom, pre ktorý neuvažuje nad jeho osvojením je to, aby nedošlo k zániku jeho hmotných nárokov, ktoré mu v dôsledku smrti rodičov vznikli (sirotský dôchodok, pozostalostná renta). Ako vyplynulo z výpovede Mgr. I. R., tak medzičasom, aj v dôsledku absolvovanej terapie pôvodné negatívne prejavy (zmeny v správaní, ťažšia adaptabilita), ktoré u žalobcu v 4. rade strata rodičov vyvolala, odzneli. Podľa žalovaného prvoinštančný súd zohľadnil dôsledne ako okolnosti, za ktorých došlo k zásahu do osobnostných práv žalobcu v 4. rade, tak aj závažnosť jemu vzniknutej ujmy, keď stratil oboch rodičov. Pri svojom rozhodovaní pritom zohľadnil aj relevantnú rozhodovaciu prax súdov v obdobných veciach, na ktorú žalovaný poukázal v priebehu konania, pričom túto v konečnom dôsledku aj do istej miery prekročil, a to pre špecifickosť veci, keď žalobca v 4. rade prišiel o oboch rodičov naraz. Celkovo bola žalobcovi v 4. rade v súvislosti so stratou jeho rodičov priznaná náhrada nemajetkovej ujmy spolu vo výške 80.000,- € (voči pôvodcovi zásahu 30.000,- € rozsudkom Okresného súdu Komárno zo dňa 31.3.2022, vo veci sp. zn. 1 T 72/2021 a voči žalovanému vo výške 50.000,- € rozhodnutím prvoinštančného súdu). Táto je potom primeraná a zodpovedajúca vzniknutej ujme žalobcu v 4. rade. Na jej výšku nemá žiadny vplyv skutočnosť, že časť z nej by bola prípadne aj nevyhnutnou (popri tom takáto nevyhnutnosť nebola v konaní ani preukázaná). Žalovaný nesúhlasil s tvrdením žalobcu v 4. rade, že súd nemá brať ohľad na rozhodnutie Okresného súdu Komárno zo dňa 31.3.2022, vo veci sp. zn. 1 T 72/2021 v časti týkajúcej sa náhrady nemajetkovej ujmy, a to aj z dôvodu, že toto je právoplatné a vykonateľné (a je exekučným titulom). Žalovaný poukázal aj na to, že žalobca v 4. rade v rámci svojho dispozičného oprávnenia v tomto konaní uplatnil nárok na náhradu nemajetkovej ujmy voči žalovanému „popri,“ resp. okrem už priznanej (časti) náhrady nemajetkovej ujmy voči osobe zodpovednej za jemu vzniknutú ujmu. Rozhodnutie súdu prvej inštancie považuje za správne.

4.3.2. Pokiaľ ide o uplatnený nárok na pozostalostnú úrazovú rentu, žalovaný uviedol, že zákon č. 381/2001 Z. z. v ustanovení § 15 ods. 1 zakladá tzv. priamy nárok poškodeného na náhradu škody spôsobenej prevádzkou motorových vozidiel voči poisťovateľovi podľa tohto zákona (a v zákonom stanovených prípadoch aj voči žalovanému ako kancelárii poisťovateľov). Zároveň však poškodenému zakladá aj osobitnú hmotnoprávnu povinnosť vo vzťahu k poisťovateľovi (resp. žalovanému), a to povinnosť uplatnený nárok preukázať. Táto povinnosť je prirodzeným dôsledkom toho, že poisťovateľ podľa zákona č. 381/2001 Z. z. nie je účastníkom primárneho zodpovednostného vzťahu, od ktorého existencia nároku závisí (spravidla ide o nároky zo zodpovednosti za škodu spôsobenú

prevádzkou dopravných prostriedkov podľa ustanovenia § 427 a nasl. Občianskeho zákonníka) a tak nemá vedomosť o skutočnostiach potrebných na ustálenie základu a výšky nárokov poškodenej osoby. To, kedy bude plnenie zo strany poisťovateľa poskytnuté v konečnom dôsledku závisí aj od aktivity samotného poškodeného a preukázania vzniku práva na plnenie. Ustanovenie § 448 Občianskeho zákonníka zakotvuje peňažný dôchodok pre pozostalých, ak došlo k usmrtieniu poškodeného, ktorý mal voči pozostalým vyživovaciu povinnosť. Výška tohto nároku je závislá od (i) sumy príspevku poškodeného na výživu pozostalých, ktorú by bolo možné primerane očakávať a (ii) sociálnymi dávkami, na ktoré má poškodený nárok z rovnakého dôvodu podľa zákona č. 461/2003 Z. z. v znení neskorších predpisov. Poškodenému potom vznikne právo na tento peňažný dôchodok vo výške rozdielu týchto súm. Preto nemožno súhlasiť s tvrdením žalobcu v 4. rade, že je na mieste navyšovať výšku pozostalostnej úrazovej renty o výšku inflácie. Výška tohto nároku sa môže meniť opakovane v závislosti od uvedených premenných (okrem iného aj od výšky sociálnych dávok, na ktoré má poškodený nárok z rovnakého dôvodu podľa zákona č. 461/2003 Z. z. v znení neskorších predpisov). Ak by bola výška pozostalostnej úrazovej renty priznaná rozhodnutím súdu, tak jediným spôsobom úpravy výšky tohto nároku by bol postup podľa ustanovenia § 231 C.s.p. Žalovaný si je tohto nároku žalobcu v 4. rade plne vedomý, jeho existenciu za zachovania zákonných predpokladov jeho vzniku a ani jeho výšku nespochybňuje. Dôkazom toho je, že žalovaný žalobcu v 4. rade opakovane vyzýval na preukázanie tohto nároku a najmä jeho výšky a na predloženie s ním súvisiacich relevantných podkladov. Bezodkladne po predložení potrebných podkladov žalovaný pristúpil k zaplateniu tohto nároku za predchádzajúce obdobie a tento nárok riadne priebežne ďalej plní, čo v konečnom dôsledku nespochybňuje ani sám žalobca v 4. rade. V súlade s princípom hospodárnosti konania a tým, že v civilnom sporovom konaní sa poskytuje ochrana právam, ktoré sú poškodené, resp. ohrozené, poskytnutie ochrany právu žalobcu v 4. rade na pozostalostnú úrazovú rentu nie je potrebné a v konečnom dôsledku ani účelné. Odvolanie žalobcu v 4. rade v tejto časti považuje žalovaný za nedôvodné.

4.4. Žalovaný odvolaciemu súdu navrhol rozhodnutie súdu prvej inštancie v odvolaní napadnutom rozsahu žalobcami v 3. a 4. rade potvrdiť a priznať mu nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu.

5.1. K odvolaniu žalovaného sa vyjadrili žalobkyne v 1. a 2. rade. Podľa nich dopravnou nehodou dňa 25.7.2020 došlo k tak zásadnému zásahu do ich osobnostných práv, pri ktorom je možné považovať priznanú náhradu nemajetkovej ujmy súdom prvej inštancie za primeranú. Skutkom vinníka dopravnej nehody sa naplnili všetky tri predpoklady vzniku nároku na náhradu nemajetkovej ujmy - škoda (ujma), protiprávne konanie, príčinná súvislosť medzi škodou (ujmou) a protiprávnym konaním (kauzálny nexus). Uvedené nespochybnili ani žalovaný. Žalobkyňa v 1. rade nesúhlasí so záverom žalovaného, že zmeny v jej živote neboli priamo spôsobené smrťou jej sestry a švagra, ale tým, že ju s jej súhlasom ustanovil súd za poručníka žalobcu v 4. rade, a teda nie je daný priamy vzťah príčiny a dôsledku. Žalobkyňa v 1. rade považuje zmenu jej osobnostného, rodinného, partnerského aj pracovného života za priamy následok straty jej sestry a jej manžela. Jej rozhodnutie stať sa poručníkom bolo prirodzeným rozhodnutím, ktoré bolo vykonané za účelom zmiernenia dopadov predmetnej dopravnej nehody a straty oboch rodičov na žalobcu v 4. rade., nemožno ho považovať za rozhodnutie svojvoľné. Pokiaľ ide o výšku priznanej náhrady a prihladenie na rozhodovaciu prax súdov žalobkyňa uviedla, že zásah do jej osobnostných práv bol väčší, ako je pri obdobných prípadoch bežné. So svojou zosnulou sestrou si boli veľmi blízke a ich vzťah ďaleko presahoval bežný súrodenecký vzťah, čo bolo dokázané v konaní. Aj počas dospelosti spolu mali blízky súkromný, ale aj pracovný život. Po smrti manželov S. sa žalobkyňa v 1. rade stala zo dňa na deň rodičom žalobcu v 4. rade, čo spôsobilo výrazný zásah do jej života. Žalobkyňa v 2. rade uviedla, že jej vzťah s nebohú dcérou bol nadpriemerný. Ich spoločný vzťah bol silno zakorenený už v období dospievania oboch jej dcér, kedy žalobkyňa v 2. rade so žalobkyňou v 1. rade a nebohú F. S. Y. žili samy v spoločnej domácnosti. Ich vzťah pretrvával aj po dosiahnutí dospelosti a opustení spoločnej domácnosti. Žalobkyňa v 2. rade vždy poskytovala pomoc svojej nebohej dcére a jej manželovi či už pri ich spoločných aktivitách, verejnom angažovaní sa alebo starostlivosti o žalobcu v 4. rade. Vzťah žalobkyne v 2. rade so svojou nebohú dcérou a jej manželom presiahol všedný vzťah matky a dcéry a zaťa. Uvedené bolo riadne preukázané v konaní a súd na to aj v rozsudku riadne poukázal. Žalobkyne vo vyjadrení ďalej uviedli, že súd prvej inštancie vo svojom rozhodnutí zohľadnil aj skutočnosť, že nebohá F. S. Y. nebola pripútaná bezpečnostným pásom. Pokiaľ žalovaný v odvolaní poukázal na ďalšie konkrétne okolnosti, ktoré mali vyjsť z vykonaného dokazovania (nedošlo k rozvratu vzťahov medzi žalobkyňami v 1. a 2. rade, ani k rozvratu vzťahov medzi nimi a širšou rodinou, žalobkyne sú schopné svoju stratu vzájomne zdieľať a byť si oporou, žalobkyňa v 1. rade s pomocou žalobkyne

v 2. rade pokračuje v pracovných a dobrovoľníckych aktivitách, na ktorých spolupracovali so zosnulými S. , žalobkyne viedli vlastné domácnosti a žalobkyňa v 1. rade má aj partnerský vzťah a nikto z nich nebol odkázaný na výživu nebohej F. S. Y., smrť F. S. Y. nezanechala ani následky na zdravotnom stave žalobkyň v 1. a 2. rade) žalobkyne poukázali na to, že udalosť má dopady na psychické zdravie oboch žalobkyň.

5.2. Žalobkyne tiež poukázali na rozsudok Mestského súdu Bratislava IV zo dňa 22.6.2023, sp. zn. B2-8 C 26/2022, ktorý sa týkal toho istého skutku (dopravnej nehody). V predmetnom konaní boli na strane žalobcov rodičia a sestra nebohého D. S. a totožný žalovaný ako v prejednávanej veci. Podľa žalobkyň nemožno považovať rozhodnutie súdu prvej inštancie za prekvapivé, keďže v obdobnom konaní, ktorého stranou bol aj žalovaný, bolo rozhodnuté podobne. No vzhľadom na zjavné odlišnosti v intenzite zásahu do osobnostných práv žalobkyne v 1. rade a žalobkyne v 2. rade, vykonané dokazovanie odôvodňuje, aby súd prvej inštancie priznal obom viac, ako v prípade rodiny nebohého D. S.. Žalobkyne uviedli, že žalovaný proti vyššie uvedenému rozsudku nepodal odvolanie.

5.3. Pokiaľ ide o rozhodovaciu prax súdov Slovenskej republiky v obdobných veciach, žalobkyne majú za to, že v prípade určenia výšky nemajetkovej ujmy nie je možné určiť základ tejto výšky súdnou praxou a ani žiadnym iným spôsobom. Súdna prax môže určovať iba približné hodnoty, aby nedošlo k výrazným odchýlkam v priznaných sumách. V tejto súvislosti poukázali na rozhodnutia Okresného súdu Zvolen sp. zn. 10 C 23/2018, Okresného súdu Trnava, sp. zn. 12 C 71/2009, Okresného súdu Topoľčany, sp. zn. 6 C 143/2012, Okresného súdu Piešťany, sp. zn. 6 C 6/2014, Okresného súdu Kežmarok, sp. zn. 2 C 47/2018, Okresného súdu Humenné, sp. zn. 18 C 13/2013. Žalobkyne dôvodili, že každý prípad je jedinečný a súd sa pri určení priznanej sumy môže od rozhodovacej praxe odchýliť aj vo väčšom rozsahu. Žalobkyne prišli o dve rodinne prepojené osoby pri jednom skutku, prežili tak dvojnásobnú traumou, a preto by im mala byť priznaná vyššia satisfakcia. Odvolaciemu súdu navrhli rozsudok súdu prvej inštancie vo výrokoch I., II., VI. a VII. potvrdiť.

6. Žalovaný v odvolacej replike uviedol, že nikdy nespochybňoval, že vzťahy medzi rodičmi a ich deťmi, ako aj medzi súrodencami navzájom, ako blízkymi osobami, sú jedinečné a už zo svojej podstaty osobité, ktoré nemožno plnohodnotne nahradiť inými vzťahmi. Nespochybňoval, že takéto vzťahy existovali a existujú aj v rodine žalobkyň a že takéto boli aj ich vzťahy k F. Avšak z vykonaného dokazovania nevyplývalo, že by tieto vzťahy boli natoľko intenzívne a ich rozpad by mal priamo také mimoriadne dopady na žalobkyne, ktoré by opodstatňovali, aby súd pri rozhodovaní o výške náhrady nemajetkovej ujmy rozhodoval mimo rámca už ustálenej rozhodovacej praxe súdov. Žalovaný zotrval na názore, že zásadná zmena v živote žalobkyne v 1. rade spočíva v tom, že sa stala opatrovníčkou žalobcu v 4. rade, nie je priamym a bezprostredným dôsledkom smrti rodičov žalobcu v 4. rade. Smrť F. S. Y. a D. S. priamo a bezprostredne nevyvolala, že žalobkyňa sa stala poručníčkou žalobcu v 4. rade, a teda nevyvolala ani tie zmeny v niektorých oblastiach života žalobkyne v 1. rade, ktoré sú dôsledkom starostlivosti o žalobcu v 4. rade. Tieto zmeny v niektorých oblastiach života žalobkyne sú následkom rozhodnutia súdu v mimosporovom konaní, ktorým bola ustanovená za poručníčku žalobcu v 4. rade, ktorému predchádzal jej autonómny súhlas. Príčinnú súvislosť medzi smrťou F. S. Y. a D. S. na jednej strane a tvrdeným následkom spočívajúcim v zmene života žalobkyne v 1. rade, ako priameho, bezprostredného následku protiprávneho zásahu na druhej strane, vyvodiť nemožno. Pokiaľ žalobkyne poukazovali na rozhodnutie Mestského súdu Bratislava IV vo veci sp. zn. B2-8 C 26/2022, žalovaný dôvodil, že zosnulý D. S. sa žiadnym spôsobom nepodieľal na tragickej nehode a žiadnou z príčin zásahu do osobnostných práv jeho rodičov a jeho sestry v dôsledku jeho smrti nebolo jeho protiprávne konanie (na rozdiel od F. S. Y.), a teda v tomto prípade nebol dôvod na zodpovedajúce zníženie náhrady nemajetkovej ujmy (o 20 %). V konaní vedenom pod sp. zn. B2-8 C 26/2022 z vykonaného dokazovania okrem iného vyplynulo, že vzťahy D. S. s jeho rodičmi, ako aj sestrou, boli nadštandardnými, mali medzi sebou blízky vzťah, vzájomne sa zdôverovali. V rebríčku ich hodnôt bola pritom na prvom mieste rodina a tak strata syna a brata je najviac, o čo mohli prísť. Rodičia stratili D. S. v citlivom období, keď stratili osobu poskytujúcu im pomoc v rôznych oblastiach života a výhľad na starostlivosť a hmotné zabezpečenie zo strany syna do budúcnosti. Rodičia pritom prišli nielen o syna, ale táto strata má zásadný negatívny vplyv aj na ich vzájomný vzťah, keď tento zásadne stratil na kvalite (vlastne žijú už iba „popri sebe“) a nie sú schopní stratu syna ani vzájomne zdieľať a nevedia si poskytnúť žiadnu útechu. Smrťou D. S. došlo nielen k pretrhnutiu vzťahu jeho sestry s ním, ale táto strata a zmeny v rodinných vzťahoch majú negatívny dopad aj na jej rodinný život. V dôsledku smrti D. S., jeho rodičia a sestra sú ochudobnení v budovaní vzťahu so žalobcom v 4. rade (ktorý je vnukom rodičov D. S. a synovcom jeho sestry), keď sa ich vzájomný kontakt zásadným spôsobom obmedzil, čo veľmi ťažko znášajú. Tvrdenie žalobkyň,

že ich vzťah k F. S. bol na kvalitatívne vyššej úrovni, ako vzťah D. S. k jeho rodičom a sestre a ich strata je väčšia ako strata rodiny D. S., je podľa žalovaného nenáležitá. Pokiaľ ide o výšku nemajetkovej ujmy žalovaný uviedol, že pri posudzovaní nemajetkovej ujmy, ktorá žalobkyniam vznikla, vychádzal z posúdenia individuálnych okolností tohto prípadu, ktoré v priebehu prvoištančného konania vyšli najavo, za súčasného zohľadnenia reprezentatívnej rozhodovacej praxe súdov. Poukázal na ďalšie rozhodnutia slovenských súdov, rozhodnutie Okresného súdu Spišská Nová Ves zo dňa 31.5.2024, vo veci sp. zn. 7 C 92/2023, Okresného súdu Trenčín vo veci sp. zn. 18 C 15/2020 v spojení s rozhodnutím Krajského súdu v Trenčíne vo veci sp. zn. 5 Co 46/2023, rozhodnutie Okresného súdu Námestovo vo veci sp. zn. 12 C 19/2020 v spojení s rozhodnutím Krajského súdu v Žiline vo veci sp. zn. 7 Co 167/2023, rozhodnutie Okresného súdu Martin vo veci sp. zn. 6 C 16/2017 v spojení s rozhodnutím Krajského súdu v Žiline vo veci sp. zn. 6 Co 207/2018, rozhodnutie Okresného súdu Prievidza vo veci sp. zn. 17 C 9/2015 v spojení s rozhodnutím Krajského súdu v Trenčíne vo veci sp. zn. 6 Co 288/2017, rozhodnutie Okresného súdu Skalica vo veci sp. zn. 5 C 7/2017 v spojení s rozhodnutím Krajského súdu v Trnave vo veci sp. zn. 11 Co 160/2019. Žalovaný zotrval na svojom odvolacom návrhu.

7.1. K vyjadreniu žalovaného k odvolaniu žalobcov v 3. a 4. rade sa vyjadrili žalobcovia v 3. a 4. rade. Žalobca v 3. rade uviedol, že aj napriek tomu, že sa so žalobkyňou v 2. rade rozviedli a nežil s nimi v spoločnej domácnosti, naďalej udržoval kontakt so svojou dcérou a neskôr aj s jej manželom, nebohým D. S.. Dôvodil, že žalovaný nepoukázal na žiadne skutočnosti, ktoré by vzťah žalobcu v 3. rade s jeho nebohou dcérou spochybnili. Žalobca v 3. rade tiež poukázal na to, že skutočnosť, že jeho nebohá dcéra by mala v budúcnosti povinnosť sa o neho starať a živiť ho vyplýva z § 66 a § 67 zákona č. 63/2005 Z. z. Zákon o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov. Keďže je zjavné, že táto skutočnosť vychádza z platného práva, na základe zásady iurit novit curia (súd pozná právo), žalobca nemal povinnosť preukazovať takúto skutočnosť.

7.2. Žalobca v 4. rade poukázal na skutočnosť, že U. H. úmyselne požil toxikologicky významné látky a úmyselne pod ich vplyvom nastúpil a riadil motorové vozidlo, čo neskôr viedlo k zrážke s vozidlom, ktoré riadil nebohý D. S.. Žalobca v 4. rade považuje zníženie jeho nároku o 20 % za arbitrárne a keďže si uplatňuje nárok na základe smrti oboch rodičov, uvedené nemožno použiť v prípade smrti jeho otca nebohého D. S.. Žalobca v 4. rade považuje spoločenské postavenie svojho otca za dôležitý faktor pri určovaní výšky náhrady nemajetkovej ujmy, stratil možnosti nadviazať vzťahy s osobami, ktoré poznal a ktoré by mu mohli uľahčiť jeho angažovanosť v živote, stratil aj možnosť rozvíjať svoju osobnosť lepším smerom. Preto možno považovať túto stratu známostí otca žalobcu v 4. rade za dôležitú a dôvodnú pri posudzovaní výšky nároku na náhradu nemajetkovej ujmy. Nepriaznivý dopad na žalobcu bude mať aj prípadná medializácia úmrtia otca žalobcu v budúcnosti. Žalobca ďalej poukázal na to, že niektoré psychické problémy a traumy, ktoré prežíval po dopravnej nehode síce odzneli, ale nie všetky, pričom sa podľa výpovede Mgr. I. R. môžu vrátiť. Má naďalej problém so zaradením do kolektívu (čomu nepomáha ani fakt, že je rómskeho etnika), ťažšie nadväzuje vzťahy, čo mu môže v budúcnosti spôsobiť výrazné komplikácie v osobnom aj pracovnom živote. Tiež je u neho možné predpokladať, že bude prežívať latentný pocit viny. Na základe uvedeného je teda zjavné, že naďalej trpí traumami zapríčinenými dopravnou nehodou. Žalobca v 4. rade ďalej uviedol, že rozhodnutie Okresného súdu Komárno zo dňa 31.3.2022, sp. zn. 1 T 72/2021, týkajúce sa náhrady nemajetkovej ujmy je síce právoplatné, ale priznanú výšku nemajetkovej ujmy si žalobca v 4. rade nemôže účinne vymôcť pre pomery vinníka dopravnej nehody. Pokiaľ ide o otázku pozostalostnej úrazovej renty žalobca v 4. rade dôvodil, že v prípade, ak by súd prvej inštancie rozhodol v tejto otázke v jeho prospech, tento by mal k dispozícii najúčinnejší prostriedok obrany svojho nároku, ktorý právny poriadok pripúšťa, a to exekučný titul. Žalobca zotrval na svojom odvolacom návrhu.

8.1. Žalovaný sa vyjadril k odvolacej replike žalobcov v 3. a 4. rade. Pokiaľ sa týka žalobcu v 3. rade zopakoval, že z vykonaného dokazovania vyplynulo iba to, že bol otcom zosnulej F. S. Y., že po rozvoze so žalobkyňou v 2. rade sa odsťahoval zo spoločnej domácnosti so zosnulou (v roku 1998) a že dlhodobo žije v zahraničí (viac ako 10 rokov pred tragickou nehodou). Žiadne iné skutočnosti v konaní neboli preukázané. Vzhľadom k zákonnej koncentrácii konania sa ku tým skutkovým tvrdeniam, ktoré žalobca v 3. rade uviedol po skončení dokazovania, nevyjadril. Uviedol, že výlučne zo skutočností preukázaných v priebehu konania na prvoištančnom súde nevyplývajú bližšie individuálne charakteristiky a znaky vzťahu medzi žalobcom v 3. rade a zosnulou F. S. Y. a už vôbec nie vzťahu žalobcu v 3. rade s jej zosnulým manželom (intenzita, hĺbka, trvanie a podobne). Predpokladmi vzniku nároku na poskytnutie primeraného zadosťučinenia v peniazoch pri zásahu do osobnostných práv pritom nie je iba preukázanie zásahu do osobnostných práv a jeho neoprávnenosti, ale aj preukázanie nemajetkovej ujmy spôsobenej

týmto zásahom a toho, že táto dosiahla závažný stupeň. Žalobca v 3. rade rozsah a intenzitu strát, ktoré utrpel smrťou F. nepreukázal.

8.2. Vo vzťahu k tvrdeniam žalobcu v 4. rade žalovaný uviedol, že rozhodnutie Okresného súdu Komárno v konaní vo veci sp. zn. 1 T 72/2021 o náhrade (časti) nemajetkovej ujmy bolo dôsledkom uplatnenia jeho nárokov v predmetnom konaní a jeho aktivity v ňom. Ak podľa žalobcu v 4. rade v predmetnom konaní Okresný súd Komárno pri rozhodovaní o náhrade nemajetkovej ujmy postupoval nesprávne, tak mal využiť tomu zodpovedajúce procesné možnosti, ktoré mu za týmto účelom Trestný poriadok poskytoval. Vo vzťahu k pozostalostnej úrazovej rente žalovaný uviedol, že ani žalobca v 4. rade nespochybňuje, že žalovaný mu od doby, keď žalobca preukázal všetky skutočnosti potrebné na ustálenie toho, že mu takýto nárok vznikol, ale aj skutočnosti, z ktorých možno výšku tohto nároku ustáliť (teda splnil si svoju povinnosť podľa § 15 ods. 1 zákona č. 381/2001 Z. z. v znení neskorších predpisov), v súlade so svojimi povinnosťami priebežne tento nárok žalobcu v 4. rade uspokojuje, preto nie sú ohrozené a ani porušené žiadne práva žalobcu v 4. rade voči žalovanému, ktorým by bolo potrebné poskytnúť právnu ochranu.

9.1. K odvolacej replike žalovaného sa vyjadrili žalobkyne v 1. a 2. rade. Sú toho názoru, že vykonané dokazovanie jasne preukázalo, že vzťah medzi nimi a nebohú F. S. Y. sa zásadne líšil od bežného vzťahu medzi rodičom a dieťaťom, resp. medzi súrodencami navzájom. Za účelom zmiernenia dopadu straty rodičov na žalobcu v 4. rade, bolo nevyhnutné, aby sa žalobkyňa v 1. rade stala jeho poručníkom. Žalobkyňa v 1. rade nesúhlasí s tvrdením žalovaného, že medzi dopravnou nehodou a nadobudnutím poručníctva neexistuje príčinná súvislosť. V podrobnostiach žalobkyne zotrvali na svojich tvrdeniach, uvedených vo vyjadrení k odvolaniu žalovaného.

9.2. Žalobkyne poukázali na to, že v trestnom konaní nebolo nikde preukázané, že by nebohá F. S. Y. akokoľvek zasahovala do spôsobu jazdy U. H., dokonca ani v tom čase nevedla motorového vozidlo, do ktorého U. H. narazil. Žalovaný v priebehu konania žiadnym relevantným spôsobom nepreukázal, že by sa nebohá F. S. Y. podieľala na dopravnej nehode a rovnako nepreukázal ani 20 % zníženie nároku nemajetkovej ujmy žalobcov. Pokiaľ ide o porovnanie s rozsudkom Mestského súdu Bratislava IV vo veci vedenej pod sp. zn. B2-8 C 26/2022, žalobkyne dôvodili, že sestra nebohého D. S. mala v čase dopravnej nehody vlastnú rodinu (manžela a dieťa), zatiaľ čo žalobkyňa v 1. rade nie, že žalobkyne v 1. a 2. rade sa zásadným spôsobom podieľali aj na pracovnom a spoločenskom živote nebohých manželov S., vznik poručníctva žalobkyne v 1. rade k žalobcovi v 4. rade je potvrdením toho, že jej vzťah s nebohú sestrou bol na lepšej kvalitatívnej úrovni ako u sestry nebohého D. S., rodina nebohého D. S. neprejavila záujem o starostlivosť o žalobcu v 4. rade a tým ani o lepšie budovanie vzájomného vzťahu.

9.3. Pokiaľ ide o výšku náhrady nemajetkovej ujmy podľa žalobkyň žalovaný pri výpočte vôbec nezohľadňoval intenzitu vzťahu, okolnosti skutku, pri ktorom k porušeniu práv došlo a ani samotný dopad na pozostalých, zníženie výšky náhrady nemajetkovej ujmy riadne neodôvodnil a nepreukázal.

10. Ďalšie vyjadrenia do spisu doložené neboli.

11. Odvolací súd preskúmal vec, súc pritom viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania [§ 379, § 380 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „C.s.p.“)], túto prejednal bez nariadenia pojednávania, keďže neboli splnené zákonné podmienky pre jeho nariadenie (nebolo potrebné doplniť, resp. zopakovať dokazovanie, nevyžaduje to dôležitý verejný záujem; § 385 ods. 1 C.s.p.). Rozsudok verejne vyhlásil dňa 26. novembra 2025; o termíne verejného vyhlásenia rozsudku boli strany sporu upovedomené zákonným spôsobom (§ 378 ods. 1, § 219 ods. 1, ods. 3, § 385 ods. 1 C.s.p.). Rozsudok súdu prvej inštancie v odvolaní napadnutom rozsahu čiastočne ako vecne a právne správny potvrdil (§ 387 ods. 1 C.s.p.), čiastočne zmenil (§ 388 C.s.p.) a čiastočne zrušil (§ 389 ods. 1 písm. b/ a c/ C.s.p.) a v tejto časti vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

12. Predmetom odvolacieho prieskumu v prejednávanej veci je rozhodnutie súdu prvej inštancie, ktorým tento čiastočne vyhovel žalobe žalobcov v 1., 2. a 4. rade a žalovanému uložil povinnosť zaplatiť titulom náhrady nemajetkovej ujmy žalobkyne v 1. rade sumu 30.000,- €, žalobkyne v 2. rade sumu 30.000,- €, žalobcovi v 4. rade sumu 50.000,- €, žalobu žalobcu v 3. rade v celom rozsahu zamietol. Odvolací súd predovšetkým považuje za potrebné uviesť, že stratou manželov S. v dôsledku dopravnej nehody nepochybne došlo k zásahu do osobnostných práv žalobcov, spojeného s nárokom na náhradu nemajetkovej ujmy, ktorý nárok a jeho výška sa posudzujú s prihliadnutím na okolnosti, za akých k zásahu do osobnostných práv došlo a k závažnosti vzniknutej ujmy.

13.1. Na odvolanie žalovaného odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku I. a VI. zmenil a žalovanému uložil povinnosť zaplatiť žalobkyni v 1. rade titulom nemajetkovej ujmy sumu 15.000,- €, vo zvyšnej časti žalobu zamietol a priznal žalobkyni v 1. nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %. Vo vzťahu k žalobkyni v 2. rade odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku II. a VII. potvrdil. Pokiaľ ide o námietky žalovaného, týkajúce sa príčinnej súvislosti medzi neoprávneným zásahom do osobnostných práv žalobkyne v 1. rade a nemajetkovou ujmom, odvolací súd má za to, že bezprostrednou príčinou zásahu do osobnostných práv žalobkyne v 1. rade bola strata sestry a zaťa v dôsledku dopravnej nehody, ku ktorej došlo dňa 25.7.2020. Uvedené vyplýva z časti V. žaloby žalobcov na č. I. spisu 1 a nasl., v ktorej žalobkyňa v 1. rade popisuje intenzitu, druh a charakter vzťahu medzi ňou a jej sestrou a švagrom. Odvolací súd uvádza, že aj súd prvej inštancie v bode 28. odôvodnenia svojho rozhodnutia konštatoval, že vykonaným dokazovaním mal za preukázané, že po rozvedení manželstva žalobkyne v 2. rade so žalobcom v 3. rade boli práve žalobkyne v 1. a 2. rade spolu so F. S. Y. nerozlučnou trojicou, pričom si navzájom pomáhali a podporovali sa. Takýto ich vzťah presiahol z časového hľadiska aj obdobie nadobudnutia plnoletosti a pretrvával aj v období dospelosti, mali spoločné aktivity, a to aj pracovné. Je preto, podľa názoru odvolacieho súdu nesporné, že strata sestry spôsobila žalobkyni v 1. rade pocity smútku, stresu, šoku a frustrácie, majúce za následok zásah do jej osobnostných práv, a to aj bez prihliadnutia na zmenu spôsobu jej života v súvislosti s jej ustanovením za poručníka žalobcu v 4. rade.

13.2. Pokiaľ ide o výšku nemajetkovej ujmy žalovaný vytykal súdu prvej inštancie, že nedostatočne zohľadnil rozhodovacia prax súdov v porovnateľných veciach, čím žalovanému znemožnil uskutočňovať jemu patriace procesné práva tak, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Odvolateľ poukázal na okolnosti, ktoré z vykonaného dokazovania vyšli najavo a to, že vzťahy medzi žalobkyňami v 1. a 2. rade zostali naďalej rovnako pevné, nedošlo k ich rozvratu, tieto sú svoju stratu schopné vzájomne zdieľať, byť si vzájomnou oporou, žalobkyňa v 1. rade aj s pomocou žalobkyne v 2. rade i naďalej pokračuje v pracovných a dobrovoľníckych aktivitách, na ktorých spolupracovala už so zosnulou F. S. Y. a jej manželom, žalobkyne v 1. a 2. rade v čase smrti F. S. Y. viedli každá vlastnú domácnosť, žalobkyňa v 1. rade aj partnerský vzťah, ktorý pretrval dodnes a žiadna zo žalobkyň nebola odkázaná na výživu zosnulej, smrť F. S. Y. nezanechala ani následky na zdravotnom stave žalobkyň v 1. a 2. rade. Z vykonaného dokazovania pritom nevyplynuli žiadne také osobitné skutočnosti, pre ktoré by ujma, ktorú utrpeli žalobkyne v 1. a 2. rade bola významne závažnejšia ako ujma, ktorú náhlou stratou utrpia iné osoby v obdobnom postavení. S uvedenou odvolacou námietkou žalovaného sa odvolací súd čiastočne stotožnil, pokiaľ ide o výšku náhrady nemajetkovej ujmy priznanej súdom prvej inštancie žalobkyni v 1. rade. Odvolací súd má za to, že priznaná výška nemajetkovej ujmy má byť primeraná s prihliadnutím na výšku náhrady priznávanej pozostalým v iných obdobných sporoch v rozhodovacej činnosti súdov Slovenskej republiky [porovnaj napríklad: Náhrada nemajetkovej ujmy (bolestné za smútok) pozostalého príbuzného. Stav a východiská. 1. časť., JUDr. M. D., PhD., Bulletin Slovenskej advokácie č. 9/2017, str. 6 a nasl.], ako aj výšku nemajetkovej ujmy priznávanej v iných európskych štátoch, kde sa v obdobných prípadoch priznával nárok na náhradu nemajetkovej ujmy v rozmedzí 5.000,- € až 20.000,- € (Belgicko, Rakúsko, Slovinsko, Česká republika), v niektorých krajinách EÚ v nižšom rozpätí (napr. v Maďarsku, Fínsku, Švédsku) od 3.000,- € do 10.000,- €, na rozdiel od Španielska a Talianska, kde náhrada dosahuje podstatne vyššie čiastky (porovnaj JUDr. Imrich Fekete, Poistovníctvo, ročník 22, č. 9/2014, str. 11 - 15). Preto rozsudok súdu prvej inštancie vo vzťahu k žalobkyni v 1. rade zmenil a priznal jej náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 15.000,- €, ktorú považoval za primeranú s prihliadnutím na okolnosti, za akých k zásahu do osobnostných práv došlo a k závažnosti vzniknutej ujmy ako aj rozhodovacia prax súdov (porovnaj rozhodnutia Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 4 Co 70/2020, sp. zn. 8 Co 116/2022, sp. zn. 8 Co 19/2021).

13.3. Pokiaľ ide o výšku nemajetkovej ujmy priznanej žalobkyni v 2. rade, odvolací súd sa v celom rozsahu stotožnil s rozhodnutím súdu prvej inštancie. Všetky relevantné, dokazovaním preukázané okolnosti, ktoré bral prvoinstančný súd do úvahy a na základe ktorých dospel k záveru, že náhradu nemajetkovej ujmy priznanú vo výške 30.000,- € žalobkyni v 2. rade považoval za primeranú, aj zhrnul v odôvodnení napadnutého rozsudku, pričom dostatočne vysvetlil, ako tieto okolnosti posúdil a zohľadnil z hľadiska zákonných kritérií (najmä § 13 Občianskeho zákonníka), teda závažnosti vzniknutej ujmy a okolností, za ktorých k porušeniu práva došlo, prihliadnuc tiež na zásadu primeranosti a proporcionality. Poukázal pritom správne aj na výnimočnosť vzťahu medzi žalobkyňou v 2. rade a neobhými, na náhlu a tragickú stratu dvoch členov rodiny, s ktorými mala výnimočný vzťah, zdieľala s nimi osvojenie ich syna, žalobcu v 4. rade, bola im nápomocná v pracovných ako aj záujmových aktivitách. Podľa názoru odvolacieho súdu sa priznaná výška nemajetkovej ujmy žalobkyni

v 2. rade nevymyká obvyklej náhrade ani po porovnaní s výškou náhrady v iných obdobných sporoch v rozhodovacej činnosti súdov Slovenskej republiky, ako aj výškou nemajetkovej ujmy priznávanej v iných európskych štátoch [(viď odôvodnenie toho rozhodnutia v bode 13.2.); porovnaj rozhodnutia Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 8 Co 116/2022, sp. zn. 8 Co 19/2021].

13.4. Žalovaný podal odvolanie aj proti výrokom VI. a VII. ako výrokom závislým od rozhodnutia vo veci samej v časti náhrady nemajetkovej ujmy vo vzťahu k žalobkyniam v 1. a 2. rade. Podľa názoru odvolacieho súdu zásadu úspechu vo veci (§ 255 C.s.p.) treba uplatniť aj na konania, v ktorých výška plnenia závisí od úvahy súdu alebo od znaleckého posudku. V týchto prípadoch nejde o procesne neúspešného žalobcu, ak mu bola priznaná aspoň časť uplatneného nároku. Nemožno ho totiž ad absurdum zaťažiť procesnou zodpovednosťou za predvídanie výsledku na základe úvahy súdu alebo znaleckej činnosti (Civilný sporový poriadok, Komentár, doc. JUDr. Marek Števček a kolektív, C.H.BECK 2016, str. 926).

V prejednávanej veci výška náhrady nemajetkovej ujmy závisela od úvahy súdu. Vzhľadom na to odvolací súd v zmysle § 255 ods. 1 C.s.p. zmenil rozhodnutie súdu prvej inštancie vo výroku VI., ktorým tento priznal žalobkyni v 1. rade nárok na náhradu trov konania v rozsahu 97,60 % a priznal žalobkyni v 1. rade nárok na náhradu trov celého konania v rozsahu 100 %, pričom neúspech v časti o zaplatenie nákladov na pomník vo výške 132,77 € a nákladov na pohreb vo výške 257,31 €, teda majetkovej škody považoval za nepatrný neúspech (Čl. 4 C.s.p., § 255 ods. 2 C.s.p. v spojení s § 396 ods. 2 C.s.p.). Z rovnakého dôvodu odvolací súd potvrdil rozhodnutie súdu prvej inštancie vo výroku VII., ktorým súd prvej inštancie priznal žalobkyni v 2. rade nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %. Je však zrejmé, že vyčíslenie trov právneho zastúpenia žalobkyň bude vychádzať z priznanej sumy 15.000,- € u žalobkyne v 1. rade a sumy 30.000,- u žalobkyne v 2. rade. O odvolacích trovách vo vzťahu k žalobkyni v 2. rade, ktorá bola v odvolacom konaní v plnom rozsahu procesne úspešná, rozhodol odvolací súd podľa § 396 ods. 1, § 255 ods. 1 a § 262 ods. 1 C.s.p. tak, že jej priznal voči žalovanému nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

14. Proti rozsudku súdu prvej inštancie podal odvolanie aj žalobca v 3. rade, domáhajúci sa náhrady nemajetkovej ujmy za zásah do osobnostných práv, práva na súkromný a rodinný život. V konaní bol povinný preukázať ujmu, ktorá mu smrťou dcéry vznikla, ako aj jej rozsah. Odvolací súd poukazuje na to, že z právnej úpravy obsiahnutej v Občianskom zákonníku vyplýva, že náhradu nemajetkovej ujmy a jej výšku určí súd s prihliadnutím na závažnosť vzniknutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo (§ 13 ods. 3 Občianskeho zákonníka). V prípade závažnosti ujmy je dôležité zistenie, či osoba, do práv ktorej bolo zasiahnuté, ju objektívne vníma ako závažnú ujmu, najmä so zreteľom na intenzitu, povahu, trvanie a rozsah nepriaznivého pôsobenia zásahu. Ustanovenie § 13 Občianskeho zákonníka však nevymedzuje prípadnú hranicu (či minimálnu alebo maximálnu) pri určení výšky náhrady nemajetkovej ujmy. Iba hovorí o tom, že zadosťučinenie musí byť primerané. Určenie výšky nároku na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch možno v zásade preto zisťovať veľmi ťažko. Spravidla sa uplatní postup, pri ktorom súd túto výšku určí podľa svojej úvahy. Aj tá však podlieha hodnoteniu. Súd je povinný vychádzať z úplne zisteného skutkového stavu a opierať sa o konkrétne a preskúmateľné hľadisko. Základom posúdenia je preto zistenie takých skutočností, ktoré súdu umožnia založiť úvahu na určitom kvantitatívnom posúdení základných súvislostí posudzovaného prípadu. Ako správne konštatoval žalovaný vo vyjadrení k odvolaniu žalobcu v 3. rade, z jeho tvrdení bol v priebehu konania z vykonaného dokazovania preukázaný výlučne príbuzenský vzťah medzi žalobcom v 3. rade a F. S. Y., a teda to, že bol jej otcom. Vykonaným dokazovaním bolo preukázané, že žalobca v 3. rade a žalobkyňa v 2. rade sa rozviedli v roku XXXX (teda 22 rokov pred tragickou smrťou F. S. Y.), keď sa žalobca v 3. rade odsťahoval zo spoločnej domácnosti. V tom čase mala zosnulá 12 rokov a zostala bývať v spoločnej domácnosti so žalobkyňami v 1. a 2. rade. Žiadne iné skutočnosti preukazujúce žalobcom v 3. rade tvrdenú hĺbku, trvanie a intenzitu vzťahu so zosnulou, prípadne s jej manželom z vykonaného dokazovania nevyplývajú, pričom dôkazné bremeno zaťažuje žalobcu v 3. rade. Aj v samotnom odvolaní žalobca v 3. rade uviedol, že mal záujem byť súčasťou života svojej dcéry, dostávať o nej informácie a mal v úmysle sa s ňou a jej manželom stretávať aj osobne na výletoch a dovolenkách. Záujem a úmysel však neznamená, že žalobca skutočne aj mal so svojou dcérou akýkoľvek kontakt, žiadne dôkazy o tomto v konaní nepredložil. V zhode so žalovaným odvolací súd konštatuje, že žalobca v 3. rade v prejednávanej veci dôkazné bremeno neuniesol, keď nepreukázal obsah, hĺbku, intenzitu svojho vzťahu so zosnulou F. S. Y. a už vôbec nie s jej manželom. Za stavu, keď žalobca v 3. rade so zosnulou dcérou nežil v spoločnej domácnosti od roku XXXX, keď mala 12 rokov, z tohto posledných viac ako 10 rokov žije v zahraničí, tak obsah, hĺbka, intenzita jeho vzťahu so zosnulou F. S. Y., výlučne zo samotnej existencie príbuzenského vzťahu nevyplývajú. Bez preukázania skutkových tvrdení, preukazujúcich hľadiská významné pre posúdenie vzťahu, ku ktorého

prerušení došlo, nemožno dospieť k tomu, že prerušením tohto vzťahu pozostalej osobe vznikla nejaká ujma a už vôbec nie jej závažnosť. Je bez pochybností, že dôkazné bremeno preukázania svojich tvrdení zaťažovalo žalobcu v 3. rade. Základnou normou upravujúcou bremeno tvrdenia a preukázania je ustanovenie Čl. 8 C.s.p., v zmysle ktorého sú účastníci povinní označiť dôkazy na preukázanie svojich tvrdení. Účastník, ktorý neoznačil dôkazy potrebné na preukázanie svojich tvrdení, nesie nepriaznivé dôsledky v podobe takého rozhodnutia súdu, ktoré bude vychádzať zo skutkového stavu zisteného na základe vykonaných dôkazov. Rovnaké následky postihujú i toho účastníka, ktorý síce navrhol dôkazy o pravdivosti svojich tvrdení, no hodnotenie vykonaných dôkazov súdom viedlo k záveru, že dokazovanie nepotvrdilo pravdivosť skutkových tvrdení účastníka. Zákon určuje dôkazné bremeno ako procesnú zodpovednosť a dôsledkom toho, že tvrdenie účastníka nie je preukázané, na základe navrhnutých a vykonaných dôkazov, je pre účastníka nepriaznivé rozhodnutie. Predpokladom dôkaznej povinnosti je tvrdenie skutočnosti účastníkom, tzv. bremeno tvrdenia, pričom medzi povinnosťou tvrdenia a dôkaznou povinnosťou je úzka vzájomná väzba. Bremeno tvrdenia a dôkazné bremeno je medzi účastníkmi v spore rozdelené v závislosti na tom, ako vymedzuje právna norma práva a povinnosti účastníkov. Obvykle platí, že skutočnosti navodzujúce žalované právo musí tvrdiť žalobca a okolnosti toto právo vylučujúce sú záležitosťou žalovaného. Žalobca v 3. rade, podľa názoru odvolacieho súdu nepreukázal, že by mu v dôsledku smrti F. S. Y. vzniklo právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch. Pokiaľ žalobca v odvolaní namietal, že prišiel o osobu, ktorá by mala povinnosť ho živiť a starať sa o neho podľa § 66 a 67 Zákona o rodine, odvolací súd poukazuje na to, že podľa § 66 Zákona o rodine sú deti, ktoré sú schopné samy sa živiť, povinné zabezpečiť svojim rodičom primeranú výživu, ak to potrebujú. Podľa názoru odvolacieho súdu je nárok na náhradu nemajetkovej ujmy z dôvodu straty osoby povinnej výživou v prípade žalobcu v 3. rade v teoretickej rovine, keďže ustanovenie § 66 Zákona o rodine vyživovaciu povinnosť detí voči rodičom podmieňuje potrebou zo strany rodiča. V prípade žalobcu v 3. rade v súčasnosti takáto potreba preukázaná nebola. Pokiaľ odvolateľ poukázal na rozhodnutie Mestského súdu Bratislava IV sp. zn. B2-8 C 26/2022, odvolací súd uvádza, že v uvedenom prípade súd vychádzal, v otázke preukázania zásahu do osobnostných práv ako aj vznikutej nemajetkovej ujmy a jej závažnosti, z tam tvrdeného a preukázaného skutkového stavu, preto porovnávanie uvedených dvoch právnych vecí nemá opodstatnenie. Odvolací súd uvádza, že správne potom bolo aj rozhodnutie súdu prvej inštancie vo výroku VIII., ktorým rozhodnutím tento priznal plne procesne úspešnému žalovanému nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu. Z uvedeného dôvodu odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie vo výroku VIII. ako správne potvrdil. Vo vzťahu k žalobcovi 3. rade bol žalovaný v odvolacom konaní v celom rozsahu úspešný, preto mu odvolací súd priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 % (§ 396 ods. 1, § 255 ods. 1, § 262 ods. 1 C.s.p.).

15.1. K odvolaniu žalobcu v 4. rade odvolací súd uvádza, v zhode so súdom prvej inštancie, ako aj vyjadrením žalovaného, že si je vedomý skutočnosti, že strata oboch rodičov je veľkým zásahom do osobnostných práv žalobcu v 4. rade a nedá sa ničím nahradiť. V tejto súvislosti odvolací súd poukazuje na to, že náhrada nemajetkovej ujmy má okrem iného, aj satisfakčnú funkciu. Odvolací uvádza, že „Účelom primeraného zadosťučinenia nie je poskytnúť dotknutému subjektu náhradu peňažného ekvivalentu, ani obnovu pôvodného stavu, keďže ujmu v nemajetkovej sfére nemožno obnoviť, ani v peniazoch presne ohodnotiť a kvantifikovať. Účelom primeraného zadosťučinenia v peniazoch je poskytnúť dotknutému subjektu spravodlivé zmiernenie (satisfakciu) za neoprávnený zásah do nemajetkovej sféry“ (LAZAR, J. a kol. Základy občianskeho hmotného práva. 2. zväzok. 2. vyd. Bratislava: Iura Edition, 2004, s. 557). Zároveň odvolací súd uvádza, že v otázke výšky priznanej náhrady nemajetkovej ujmy a jej primeranosti sa v celom rozsahu stotožňuje s rozhodnutím súdu prvej inštancie. Toto rozhodnutie zohľadňuje všetky okolnosti, za ktorých došlo k zásahu do osobnostných práv žalobcu v 4. rade, ako aj závažnosť jemu vznikutej ujmy, keď stratil oboch rodičov. Vychádzajúc zo skutkových okolností ustálených vykonaným dokazovaním súdom prvej inštancie rozhodnutie rešpektuje závažnosť, intenzitu, rozsah a trvanie následkov zásahu do práv žalobcu v 4. rade. Podľa odvolacieho súdu správne postupoval súd prvej inštancie, keď v súvislosti s výškou náhrady nemajetkovej ujmy prihliadol na jej priznanie žalobcovi v 4. rade vo výške 30.000,- € voči vinníkovi dopravnej nehody. Pokiaľ ide o nárok na náhradu nemajetkovej ujmy spôsobenej dopravnou nehodou s následkom smrti oprávnená osoba si môže svoj nárok na náhradu nemajetkovej ujmy uplatniť voči škodcovi a podľa ustálenej súdnej praxe i proti poisťovni, v ktorej bolo povinne zmluvne poistené motorové vozidlo škodcu (v tomto prípade voči žalovanému z dôvodu absencie povinného zmluvného poistenia motorového vozidla škodcu). Žalobca v 4. rade zvolil kombináciu uplatnenia tohto nároku, keď si v trestnom konaní voči škodcovi uplatnil nárok na náhradu nemajetkovej ujmy, ktorý mu bol priznaný vo výške 30.000,- €,

s uplatnením tohto nároku voči žalovanému, pričom základom nároku je jeden a ten istý skutok a s tým spojená ujma. Ako správne uviedol žalovaný vo svojom vyjadrení, rozhodnutie o priznaní nároku na náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 30.000,- € je právoplatné a vykonateľné, na solventnosť škodcu v tomto prípade podľa názoru odvolacieho súdu nemožno prihliadnuť. Celkovú sumu náhrady nemajetkovej ujmy vo výške 80.000,- € odvolací súd považuje za primeranú s prihliadnutím na všetky okolnosti na strane žalobcu, jeho životný osud, etnikum, utrpenú psychickú a fyzickú ujmu a primeranú aj vzhľadom na rozhodovaciu činnosť tunajšieho súdu v obdobných právnych veciach (sp. zn. 4 Co 70/2020, sp. zn. 8 Co 116/2022, sp. zn. 8 Co 19/2021, 15 Co 278/2019).

15.2. Žalobca v 4. rade podal odvolanie aj proti výroku rozsudku súdu prvej inštancie, ktorým tento zamietol jeho žalobu v časti nároku o pozostalostnú úrazovú rentu. Uvedený nárok je upravený v ustanovení § 448 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého pri usmrtení uhrádza ten, kto spôsobil škodu, formou peňažného dôchodku náklady na výživu pozostalým, ktorým bol poškodený ku dňu svojej smrti povinný poskytovať výživu. Peňažný dôchodok pre pozostalých sa uhrádza vo výške rozdielu medzi tým, čo by poškodený mal podľa primeraného očakávania pozostalým na nákladoch na výživu poskytovať, ak by k usmrteniu nebolo došlo a dávkami podľa osobitného predpisu poskytovanými z rovnakého dôvodu. V súlade s uvedeným ustanovením tak žalobcovi v 4. rade vznikol nárok na priznanie pozostalostnej úrazovej renty, keďže nebohí rodičia mali v čase ich úmrtia voči žalobcovi v 4. rade vyživovaciu povinnosť podľa § 62 ods. 1 Zákona o rodine. Súd prvej inštancie zamietol žalobu v tejto časti z dôvodu, že žalovaný uplatnený nárok plní, preto nie je potrebné vydať exekučný titul. Odvolací súd sa zhoduje s názorom odvolateľa, ktorý považuje vydanie exekučného titulu za potrebné, najmä z hľadiska zaručenia toho, aby žalovaný naďalej plnil svoju povinnosť. Podľa názoru odvolacieho súdu je na mieste poskytnúť ochranu právu žalobcu v 4. rade na dotknutý nárok predovšetkým s prihliadnutím na plynutie času pre prípad, že by žalovaný svoju povinnosť uhrádzať úrazovú rentu prestal dobrovoľne plniť. Z uvedeného dôvodu odvolací súd v tejto časti rozsudok súdu prvej inštancie zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Úlohou súdu prvej inštancie preto bude opätovne posúdiť nárok žalobcu na pozostalostnú úrazovú rentu a jej výšku, následne riadne vyhodnotiť vykonané dokazovanie, ustáliť skutkový a právny stav, opätovne rozhodnúť v uvedenej veci a svoje rozhodnutie riadne odôvodniť v súlade s § 220 ods. 2 C.s.p. Keďže odvolací súd zrušil výrok rozsudku súdu prvej inštancie o zamietnutí pozostalostnej úrazovej renty a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, zrušil aj výrok IX. o trovách konania, o ktorých opätovne rozhodne súd prvej inštancie, vrátane trov tohto odvolacieho konania (§ 396 ods. 3 C.s.p.).

16. Odvolací súd prijal rozhodnutie jednohlasne (§ 3 ods. 10 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov; § 393 ods. 2 C.s.p.).

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 C.s.p.).

(1) Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

(2) Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 C.s.p.).

(1) Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b).

(2) Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 C.s.p.).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 C.s.p.).

(1) Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

(2) Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 C.s.p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C.s.p.).

(1) Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom.

(2) Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 C.s.p.).

(1) Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení.

(2) Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 C.s.p.).

(1) Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci.

(2) Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 C.s.p.).

Dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prvej inštancie alebo pred odvolacím súdom (§ 433 C.s.p.).

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 C.s.p.).

V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania (§ 435 C.s.p.).